

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΠΑΧΑΡΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ**

**ΘΕΜΑ: Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ «ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ»**

Επιβλέπων

Καθηγητής Μαυρίδης Σάββας

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 2019

**ALEXANDER TECHNOLOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTION
OF THESSALONIKI**

SCHOOL OF BUSINESS ADMINISTRATION AND ECONOMICS

DEPARTMENT OF MARKETING

BACHELOR'S THESIS

MPAHARI NIKOLETA

**SUBJECT: THE CONTRIBUTION OF TEXTILE INDUSTRY TO
THE ECONOMY AND THE FACTORY "EPILEKTOS"**

Supervisor

Professor Mavridis Savvas

THESSALONIKI, 2019

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στόχος μου με την παρούσα πτυχιακή είναι να διερευνήσω την επιρροή του τομέα της κλωστοϋφαντουργίας στην παγκόσμια αλλά και εγχώρια οικονομία και να παρουσιάσω τη λειτουργία ενός εργοστασίου επεξεργασίας βαμβακιού στη χώρα μας, το εργοστάσιο «Επίλεκτος».

Στο εισαγωγικό κεφάλαιο, αναφέρθηκα γενικά στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας, στις δραστηριότητες που περιλαμβάνει, καθώς επίσης έκανα και μια ιστορική ανασκόπηση του τομέα κατά το πέρασμα των χρόνων. Ακόμη, παρουσίασα τις χώρες οι οποίες αποτελούν τους πυλώνες εξαγωγής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στη σημερινή εποχή.

Στο πρώτο κεφάλαιο, για να εξετάσω την επιρροή της βιομηχανίας στην οικονομία σε παγκόσμιο επίπεδο, αποφάσισα να αναλύσω κάθε μία από τις χώρες που ανέφερα, οι οποίες αποκομίζουν δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο από τις εξαγωγές των συγκεκριμένων προϊόντων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, αποφάσισα να εξετάσω την ιστορία της κλωστοϋφαντουργίας της χώρας μας μέσα στα χρόνια, το πόσο επηρέασε την οικονομία της χώρας στα χρόνια της ανάπτυξής της αλλά και το πόσο επηρεάστηκε ο τομέας κατά την οικονομική κρίση.

Στο τρίτο κεφάλαιο, παρατηρώντας ότι η χώρα μας υποστηρίζεται σε μεγάλο βαθμό από τις εξαγωγές βαμβακιού, αποφάσισα να αναφερθώ στο βαμβάκι σαν είδος αλλά και να αναλύσω την καλλιέργειά του παγκοσμίως αλλά και στη χώρα μας.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, για να αναλύσω πιο διεξοδικά τον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας στη χώρα μας, επέλεξα να παρουσιάσω το εργοστάσιο «Επίλεκτος» και να αναλύσω τόσο τον τρόπο λειτουργίας του, όσο και την οικονομική του κατάσταση από την αρχή της λειτουργίας του μέχρι σήμερα.

Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο ανέλυσα τα αποτελέσματα από τη βιβλιογραφική επισκόπηση και κατέληξα στα συμπεράσματα της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

ABSTRACT

With the present thesis, my aim is to explore the influence of the textile industry on the global as well as the domestic economy and to present the operation of a cotton processing factory, the factory “Epilektos”.

In the introductory chapter, I generally referred to the textile sector and its activities and I made a historical overview of the textile industry over the years. I also presented the countries that are considered the pillars for exporting textiles in today’s era.

In the first chapter, in order to examine the influence of this industry on the global economy, I decided to analyze each of the countries I mentioned above, which earn billion of dollars from exports of textile products.

In the second chapter, I decided to overview the history of our country’s textile industry, its impact on the economy during the years of its development and how much it was affected during the economic crisis.

In the third chapter, observing that our country is largely supported by cotton exports, I decided to refer to cotton as species and to analyze its cultivation worldwide as well as in Greece.

In the fourth chapter, in order to analyze more closely the textile sector in our country, I chose to present the factory “Epilektos” and to assay both its mode of operation and its financial situation from the beginning of its operation to the present day.

Finally, in the fifth chapter, I analyzed the conclusions from the bibliographic survey, and I came up with the conclusion of my dissertation thesis.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ABSTRACT	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	11
1. ΚΙΝΑ	11
2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.....	13
3. ΙΝΔΙΑ.....	14
4. ΗΠΑ.....	15
5. ΤΟΥΡΚΙΑ.....	17
6. ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ.....	18
7. ΤΑΪΠΕΗ (ΤΑΪΒΑΝ).....	19
8. ΠΑΚΙΣΤΑΝ.....	20
9. ΧΟΝΓΚ- ΚΟΝΓΚ.....	21
10. ΒΙΕΤΝΑΜ.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ ΚΑΙ Η ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ.....	31
1. ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ ΣΑΝ ΕΙΔΟΣ.....	31
2. Η ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ	33
3. Η ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	35
4. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΒΑΜΒΑΚΟΣ.....	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ-Η ΕΤΑΙΡΙΑ «ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ»	38
1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	39
2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ- ΠΡΟΪΟΝΤΑ	40
3. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	42
i. Γήπεδα- κτιριακές εγκαταστάσεις.....	42
ii. Μηχανολογικός εξοπλισμός.....	43
4. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ.....	46
5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ	47
6. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ.....	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	50
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	53
7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	59

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	59
2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	59

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας κι ένδυσης (Textile and Clothing Industry- T/C) είναι μία πολύ διαφορετική κι ετερογενής βιομηχανία, με τα προϊόντα της να χρησιμοποιούνται σχεδόν από όλους, είτε στον ιδιωτικό τομέα (νοικοκυριά), είτε στον τομέα των επιχειρήσεων. Οι δραστηριότητές της κυμαίνονται από την παραγωγή πρώτων υλών (φυσικών ή τεχνητών ινών) μέχρι την κατασκευή μιας μεγάλης ποικιλίας ημικαταργεσμένων και τελικών προϊόντων.

Η βιομηχανία αυτή είναι επίσης συνυφασμένη με τον γεωργικό τομέα, αφού απαιτεί εισροές με τη μορφή φυσικών ινών, όπως για παράδειγμα βαμβάκι ή μαλλί, αλλά και με τη χημική βιομηχανία, όταν πρόκειται για το ευρύ φάσμα συνθετικών ινών όπως νάιλον ή πολυεστέρα.

Βέβαια, η συμβολή της συγκεκριμένης βιομηχανίας είναι πολύ μεγαλύτερη, αφού σχεδόν κανένας άλλος βιομηχανικός τομέας δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει χωρίς τα αποκαλούμενα τεχνικά προϊόντα, όπως τα φίλτρα, τα υφάσματα συσκευασίας, οι μιάντες μεταφοράς, οι οπτικές ίνες, οι αερόσακοι, τα υλικά μόνωσης κ.ά.

Πιο συγκεκριμένα, η βιομηχανία περιλαμβάνει τις παρακάτω δραστηριότητες:

- i. Επεξεργασία των πρώτων υλών, δηλαδή την παρασκευή ή παραγωγή διαφόρων υφαντικών ινών ή/και κατασκευή νημάτων (π.χ. με κλώση)
 - Οι φυσικές ίνες περιλαμβάνουν βαμβάκι, μαλλί, μετάξι, λινάρι, γιούτα κλπ.
 - Οι τεχνητές ίνες περιλαμβάνουν κυτταρικές ίνες (π.χ. βισκόζη), συνθετικές ίνες (δηλαδή οργανικές ίνες με βάση πετροχημικά όπως πολυεστέρες, νάιλον/ πολυαμίδιο, ακρυλικό, πολυπροπυλένιο κ.λπ.) και ίνες από ανόργανα υλικά (π.χ. γυαλί, μέταλλο, άνθρακας ή κεραμικό).
- ii. Παραγωγή πλεκτών υφασμάτων
- iii. Τελειωτικές δραστηριότητες, που στοχεύουν στην επεξεργασία των υφασμάτων δίνοντάς τους τις οπτικές, φυσικές και αισθητικές ιδιότητες που επιθυμούν οι καταναλωτές, όπως η λεύκανση, η εκτύπωση, η βαφή, ο εμποτισμός, η επικάλυψη, η πλαστικοποίηση κ.ά.
- iv. Μετατροπή αυτών των υφασμάτων σε προϊόντα όπως:
 - Ενδύματα, πλεκτά ή υφαντά (η λεγόμενη βιομηχανία ενδυμάτων)
 - Προϊόντα οικιακής χρήσης (σεντόνια, τραπεζομάντηλα, κουρτίνες κ.λπ)
 - Χαλιά κι άλλα υφασμάτινα καλύμματα δαπέδου
 - Τεχνικά ή βιομηχανικά υφάσματα (Werner, 2001).

Όπως ανέφερα παραπάνω, ο τομέας της κλωστοϋφαντουργίας έχει σαν βασική του λειτουργία και την κάλυψη της ζήτησης σε ρουχισμό, η οποία είναι μια βασική αναγκαιότητα για την επιβίωση του ανθρώπου. Καθώς αυτή η ζήτηση είναι παγκοσμίως τεράστια, ο τομέας αυτός προσφέρει εργασία σε εκατομμύρια ανθρώπους ανά το πλανήτη και οικονομική ανάπτυξη σε πολλές χώρες ανά την υφήλιο. Για παράδειγμα, σε χώρες όπως το Μπαγκλαντές, η κλωστοϋφαντουργία το έτος 2011, αποτελούσε το 45% των βιομηχανιών και συνείσφερε 5% στο συνολικό εθνικό εισόδημα (Sajib, et al., 2011).

Είναι ο παλαιότερος τομείς στην ιστορία της βιομηχανικής ανάπτυξης και γι' αυτό αναφέρεται συχνά ως «παραδοσιακή βιομηχανία», ως τομέας που ανήκει στη λεγόμενη «παλιά οικονομία» (Werner, 2001).

Αν και υπάρχουν ενδείξεις ύφανσης από την Παλαιολιθική εποχή, η βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας άνθισε τον 16-18^ο αιώνα στην Ινδία, η οποία τότε αποτελούσε και το κέντρο του παγκόσμιου εμπορίου στον τομέα αυτό (Prasanna, 2011). Μάλιστα, περίπου το 1750, η Ινδία παρήγαγε περίπου το 25% της παγκόσμιας βιομηχανικής παραγωγής (Williamson & Clingingsmith, 2005), ενώ τέλη του 17^{ου} κι αρχές του 18^{ου} αιώνα, εξήγαγε το 95% της κλωστοϋφαντουργικής της παραγωγής στη Βρετανία (Prakash, 2006).

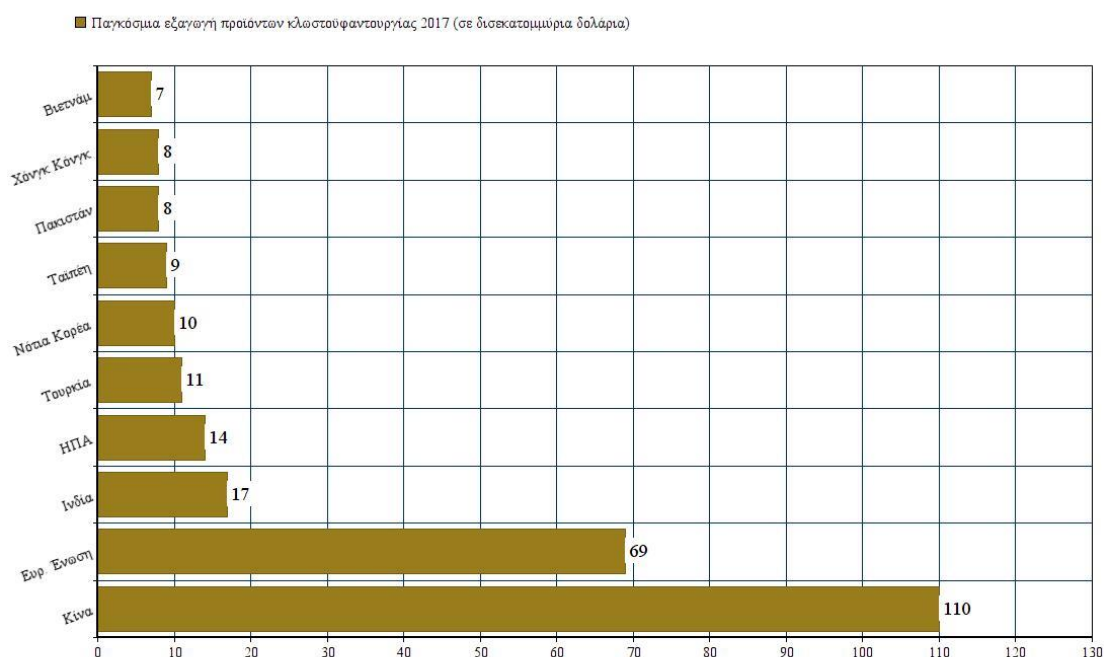
Με τη βιομηχανική επανάσταση όμως το 18^ο αιώνα στη Βρετανία, ξεκίνησε η μαζική παραγωγή καθιερώνοντας την κλωστοϋφαντουργία ως βασική βιομηχανία (Hammond & Hammond, n.d.). Με διάφορες ανακαλύψεις κατά το 19^ο αιώνα, οι οποίες διευκόλυναν κι άλλο την αυτοματοποίηση αλλά και την ποιότητα των προϊόντων, η παραγωγή εκτοξεύτηκε. Άλλωστε, η βιομηχανική επανάσταση επέφερε σε όλο τον κόσμο σημαντικές αλλαγές σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο (Hobsbawm, n.d.).

Τον 20^ο αιώνα, όμως, έλαβαν χώρα αρκετές σημαντικές αλλαγές, όπως συνεχείς τεχνολογικές καινοτομίες, η εμφάνιση των συνθετικών ινών και η παγκοσμιοποίηση της βιομηχανίας. Το επιχειρηματικό μοντέλο που κυριάρχησε στη βιομηχανία άλλαξε ριζικά. Οι παραγωγοί βαμβακιού δεν ήταν η μόνη πηγή ινών, καθώς διάφορες χημικές εταιρίες δημιούργησαν νέες συνθετικές ίνες που είχαν ανώτερη ποιότητα για πολλές χρήσεις, όπως το ρεγιόν και το νάιλον (United States Congress, 1987). Συγκεκριμένα, το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, οδήγησε στο να μη θεωρούνται η Ευρώπη και οι Ηνωμένες Πολιτείες μόνο σημαντικοί παραγωγοί κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών ένδυση, αλλά και σημαντικές χώρες εξαγωγής, ειδικά για τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας. Πρέπει να σημειωθεί ακόμη πως με το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, πολλές αναπτυσσόμενες χώρες, και μάλιστα αυτές με τη λιγότερη ανάπτυξη, κατάφεραν να γίνουν πολύ ανταγωνιστικές, καθώς συνδυάζουν χαμηλό μισθολογικό κόστος με υψηλής ποιότητας κλωστοϋφαντουργικό εξοπλισμό και τεχνογνωσία που αποκτήθηκε από τις αναπτύχθηκε από τις αναπτυγμένες χώρες.

Σημαντικό επίσης πυλώνα στη συνολική δραστηριότητα της συγκεκριμένης βιομηχανίας αποτέλεσε και η «απελευθέρωση» του εμπορίου το 2005, με την υπογραφή της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, που επέτρεψε μεγάλα κλωστοϋφαντουργικά έθνη όπως η Κίνα, η Ινδία κι η Ινδονησία να μην αντιμετωπίζουν ποσοτικούς περιορισμούς, όσον αφορά τις εξαγωγές τους στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ.

Αυτό το γεγονός, οδήγησε σε αυξημένο ανταγωνισμό μεταξύ των χωρών, με έναν διαρκή αγώνα για αύξηση ή διατήρηση του κέρδους τους από τον τομέα, με αποτέλεσμα στην ολόενα ανάπτυξη του τομέα (μέσω καινοτομίας, αυξημένης χρήσης πληροφοριών και τεχνολογιών, εστίασης στην καλύτερευση της ποιότητας κ.τ.λ.) (Werner, 2001).

Στην εποχή μας, πρωτοπόρες χώρες για την εξαγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων είναι η Κίνα, κάποιες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ινδία, οι ΗΠΑ, η Τουρκία κ.τ.λ. Συγκεκριμένα, το 2017 μόνο η Κίνα από το εμπόριο αυτό κέρδισε 110 εκατομμύρια δολάρια.

Εικόνα 1. Παγκόσμια εξαγωγή προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας (σε δισεκατομμύρια δολάρια) το 2017.
Πηγή: <https://www.statista.com/statistics/236397/value-of-the-leading-global-textile-exporters-by-country/>

Παρατηρώντας λοιπόν, τα εκατομμύρια δολάρια που αποφέρει αυτή η βιομηχανία σε μια πληθώρα χωρών, θεώρησα σωστό να αναλύσω την επιρροή που έχει στην οικονομία της κάθε χώρας ξεχωριστά και να την παρουσιάσω στα επόμενα κεφάλαια.

Η ανάγκη για ανάλυση της κάθε χώρας ξεχωριστά, προκύπτει από το γεγονός ότι μπορεί οι χώρες στις οποίες ανθίζει η βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας να έχουν σημειώσει σημαντική ανάπτυξη στις εθνικές τους οικονομίες, όμως το αντίκτυπο είναι διαφορετικό καθώς οι χώρες δεν ανήκουν σε μία κατηγορία αλλά σε δύο, αφού μιλάμε για αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες.

Μία σημαντική διαφορά ανάμεσα στις αναπτυγμένες και στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι ότι στις δεύτερες, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες προκλήσεις παρά το φτηνό κόστος εργασίας, λόγω του μικρού κύκλου ζωής της παραγωγής, της μεγάλης μεταβλητότητας, του υψηλού επιπέδου ιδεών και της γρήγορης ανταπόκρισης στην αγορά.

Ακόμη, για να μειωθεί το κόστος παραγωγής στις αναπτυσσόμενες χώρες, επικεντρώνονται στην προμήθεια φθηνότερων πρώτων υλών και στην ελαχιστοποίηση του χρόνου παράδοσης, παρά στην παραγωγικότητα της εργασίας λόγω διαθεσιμότητας φθηνού εργατικού δυναμικού (Nayak & Padhye, 2015).

Θα ήταν λάθος, συνεπώς, να μιλήσω και να αναλύσω σε γενικό επίπεδο την επιρροή της κλωστοϋφαντουργικής βιομηχανίας, αφού οι διαφορές ανάμεσα στις αναπτυγμένες κι αναπτυσσόμενες χώρες είναι αξιοσημείωτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Όπως ανέφερα στο εισαγωγικό κεφάλαιο, οι κολοσσοί της κλωστοϋφαντουργίας βγάζουν δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως και απασχολούν πολυπληθές εργατικό δυναμικό κι αυτό φυσικά, έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της οικονομίας τους.

Πιο συγκεκριμένα, η αξία της παγκόσμιας αγοράς κλωστοϋφαντουργικών ανήλθε σε 667,5 δισεκατομμύρια δολάρια το 2015, με μια αύξηση της τάξης του 1,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Την ίδια χρονιά, η Ασία (Ασία-Ειρηνικός) αντιπροσώπευε το 54,6% της παγκόσμιας αξίας της κλωστοϋφαντουργίας, ενώ η Ευρώπη το 20,6%.

Η παγκόσμια αγορά των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων αναμένεται να ανέλθει στα 842,6 δισεκατομμύρια δολάρια το 2020, αύξηση δηλαδή της τάξης του 26,2% από το 2015. Ο προβλεπόμενος ρυθμός ανάπτυξης της αγοράς για το 2020 προβλέπεται να είναι 4,8% (Lu, 2017).

Όπως είδαμε η κάθε χώρα συμβάλλει διαφορετικά στην παγκόσμια αγορά και βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας κι ένδυσης. Καθώς η κάθε χώρα επηρεάζει διαφορετικά, διαφορετική θα είναι κι η επιρροή της συγκεκριμένης βιομηχανίας στην εκάστοτε οικονομική κατάσταση. Γι' αυτό το λόγο, θα αναλύσω ξεχωριστά την επιρροή του συγκεκριμένου τομέα της βιομηχανίας στην οικονομική κατάσταση κάθε χώρας. Οι χώρες που επέλεξα για να αναλύσω προέρχονται από την Εικόνα 1 που υπάρχει στην εισαγωγή, δηλαδή πρόκειται για τις 10 κυρίαρχες χώρες στην εξαγωγή των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων.

1. ΚΙΝΑ

Η Κίνα αποτελεί την πιο γρήγορα αναπτυσσόμενη χώρα για τα τελευταία 25 χρόνια, γεγονός που την κάνει σημαντικό εμπορικό παράγοντα στην παγκόσμια αγορά με ετήσια αύξηση 8% στην ανάπτυξη εθνικού προϊόντος. Στις 10 Νοεμβρίου του 2001, η Κίνα έγινε το 143^ο μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (World Trade Organization-WTO), ένα βήμα που επέφερε αύξηση του εμπορίου τόσο για την Κίνα όσο και για τους εμπορικούς της εταίρους. Την 1^η Ιανουαρίου του 2005, οι ποσοστώσεις στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας εξαλείφθηκαν, για πρώτη φορά στην ιστορία του, επιτρέποντας έτσι ένα ελεύθερο εμπορικό περιβάλλον για την Κίνα. Ωστόσο, αυτό το ελεύθερο εμπόριο χωρίς ποσοστώσεις διήρκησε μόνο 7 μήνες, καθώς η δραστική αύξηση των προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας αλλά κι ένδυσης από την Κίνα απείλησε αγορές άλλων χωρών, όπως της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των ΗΠΑ. Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των τριών εμπλεκόμενων ήταν σκληρές και οδήγησαν στο 2005 να είναι πολύ ασταθές έτος για την οικονομία και των τριών (Shen, 2008).

Παρόλα αυτά, η Κίνα στις μέρες μας συνεχίζει να έχει τη μεγαλύτερη βιομηχανία και εξαγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στον κόσμο και μάλιστα παρόλες τις ευμετάβλητες οικονομικές συνθήκες από το 2008 μέχρι το 2011, τα μερίδια αγοράς των κινεζικών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων σε ρούχα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία, αυξήθηκαν σταθερά. Η βιομηχανία αυτή είναι σημαντικός παράγοντας στην κινεζική εθνική οικονομία και στη διεθνή αγορά.

Το 2016, η Κίνα παρουσίασε 22,6% αύξηση στις εξαγωγές αυτών των προϊόντων, φτάνοντας τα 24,6 δισεκατομμύρια δολάρια, σημειώνοντας 3,17 ανάπτυξη σε σχέση με το 2015. Μάλιστα, σε μια ανάλυση που έλαβε χώρα το προηγούμενο χρόνο, επιβεβαιώθηκε ότι η Κίνα διατήρησε σε υψηλά επίπεδα το εμπορικό της μερίδιο σε κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, κυρίως στην εξαγωγή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παρόλο που χρόνο με το χρόνο υπάρχει μια μικρή μείωση.

Με τις νέες τεχνολογίες που αναπτύσσει η βιομηχανία της Κίνας προσπαθεί να δημιουργήσει νέα επιχειρηματικά μοντέλα που να καλύπτουν κάθε φάσμα, συμπεριλαμβανομένων και νέων τύπων βαμβακιού, ύφανσης, βαφής κ.τ.λ.

Συνεπώς, όπως καταλαβαίνουμε, η βιομηχανία αυτή επηρεάζει την εθνική οικονομία, με μια σχέση μάλλον εξάρτησης. Η Κίνα λόγω αυτής, έχει αυξήσει τις επενδύσεις στην κατασκευή υποδομών, την προστασία του περιβάλλοντος και την ιατρική περίθαλψη, καθώς και τη συνεχόμενη ανάπτυξη της κοινωνίας και της υγείας. Ως εκ τούτου, η τεράστια εγχώρια αγορά παραμένει το κίνητρο για βιομηχανική ανάπτυξη (Αnon., 2017).

Εικόνα 2. Η βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας στην Κίνα. Πηγή: (Αnon., 2016)

2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ο τομέας της κλωστοϋφαντουργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατέχει καθοριστική θέση στον ευρωπαϊκό μεταποιητικό τομέα και αποτελεί ένα από τους βασικότερους συντελεστές που καθορίζουν την οικονομία αλλά και την κοινωνική της διάπλαση σε πολλές χώρες. Σύμφωνα με παλαιότερα δεδομένα, στην Ευρώπη υπήρχαν πάνω από 220 εταιρίες στους διάφορους τομείς της συγκεκριμένης βιομηχανίας, παρέχοντας εργασία στο μέγιστο βαθμό (πάνω από 2,5 εκατομμύρια άνθρωποι) στην πλειονότητα των χωρών που την αποτελούν. Το μέσο κέρδος είναι περίπου 190 δισεκατομμύρια ετησίως, ενώ ο τομέας αυτός αντιπροσωπεύει περίπου το 3% της συνολικής προστιθέμενης αξίας παραγωγής.

Μαζί με τον τομέα της ένδυσης, αποτελούν τους δύο μεγαλύτερους παράγοντες στην παγκόσμια αγορά. Οι ευρωπαϊκοί τομείς της κλωστοϋφαντουργίας αντιπροσωπεύουν το 29% των παγκοσμίων εξαγωγών, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται στο ποσοστό η εξαγωγή μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η ΕΕ βρίσκεται ακριβώς πίσω από την Κίνα στην εξαγωγή φτάνοντας τα 69 δισεκατομμύρια δολάρια με βάση τα στατιστικά στοιχεία του 2017.

Η αγορά της ΕΕ αποτελεί μια τέλεια πλατφόρμα για τους ξένους επενδυτές στο συγκεκριμένο τομέα, αφού εξελίσσεται συνεχώς βρίσκοντας νέες χρήσεις των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων σε διάφορους τομείς όπως η αρχιτεκτονική, η αεροδιαστημική κ.τ.λ., διότι τους παρέχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν την αγορά και να ανταποκριθούν στις ανάγκες της.

Οι κύριες χώρες παραγωγής βαμβακιού στην ΕΕ είναι η Ελλάδα κι η Ισπανία, ενώ σημαντικό ρόλο στην παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων έχουν η Γερμανία κι η Πορτογαλία. Μάλιστα, στη Γερμανία είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος βιομηχανικός τομέας και παρέχει απασχόληση σε περίπου 400.000 εργαζομένους παγκοσμίως, ενώ στην Πορτογαλία παρέχει απασχόληση σε 180.000 εργαζομένους στη χώρα και αποτελεί περίπου το 12% των εσόδων της Πορτογαλίας μέσω εξαγωγών (Anon., n.d.).

Το 2017, στην ΕΕ, η συγκεκριμένη βιομηχανία έκανε τζίρο περίπου 181 δισεκατομμύρια ευρώ και απαρτιζόταν από 176.400 εταιρίες (κυρίως μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις). Η ΕΕ αποτελεί το δεύτερο κύριο εξαγωγέα τέτοιου είδους προϊόντων με κύριους παραλήπτες την Κίνα, Τουρκία, Μπαγκλαντές, Βιετνάμ κ.ά.

Καθώς στις μέρες μας, πολλές χώρες της ΕΕ μαστίζονται από την οικονομική κρίση που έχει ξεσπάσει, η κλωστοϋφαντουργία προσέφερε μια «ανάσα» στην οικονομία πολλών χωρών, αφού προσφέρει εργασία σε πάνω από 1,7 εκατομμύρια ανθρώπους. Η παροχή εργασίας σε εποχές κρίσης έχει μια κύρια συμβολή στην κοινωνική εξέλιξη των ατόμων πέρα από τις φανερές οικονομικές διευκολύνσεις (Sajna, 2019).

Εικόνα 3. Εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας στην Νοτιοανατολική Ευρώπη. Πηγή: (Ανοη., 2017)

3. ΙΝΔΙΑ

Η βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας είναι η παλαιότερη βιομηχανία στην Ινδία, έχοντας αφήσει τεράστια πολιτιστική κληρονομιά με μεγάλη γκάμα κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, μεθόδων και τύπων που αντιπροσωπεύουν τόσο τους ανθρώπους όσο και τα έθιμα της χώρας. Περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα τομέων, από χειροποίητο, ακατέργαστο τεμάχιο μέχρι το κεφαλαιουχικό τεχνολογικό τμήμα. Η Ινδία αποτελεί το νούμερο ένα εξαγωγέα γιούτας (είδος φυτικής ίνας) και έρχεται δεύτερη στην παραγωγή βαμβακιού και μεταξιού παγκοσμίως.

Η βιομηχανία αυτή έχει συμβάλει θετικά στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Αρχικά, προσφέρει τεράστιες ευκαιρίες απασχόλησης για τους κατοίκους της, ειδικά γι' αυτούς που μένουν σε αγροτικές περιοχές. Είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος πάροχος απασχόλησης στη χώρα, αφού απασχολούσε, τα έτη 2015 και 2016, άμεσα, 51 εκατομμύρια άτομα κι έμμεσα 68 εκατομμύρια. Μαζί με τον τομέα της ένδυσης, συμβάλλουν κατά 14% στη βιομηχανική παραγωγή, 4% στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της Ινδίας και αποτελεί το 15% των εξαγωγικών εισόδων της χώρας. Μάλιστα, στην Ινδία για να προωθήσουν αυτόν τον τομέα, έχουν καθιερώσει και Εθνική ημέρα.

Καταλαβαίνουμε λοιπόν, ότι σε ακόμη μία χώρα η συνεισφορά της κλωστοϋφαντουργίας στην οικονομία της είναι τεράστια. Η ανάπτυξη της βιομηχανίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την οικονομία. Εκτός του ότι παρέχει τεράστιες ευκαιρίες απασχόλησης, η εξαγωγή των προϊόντων στα έτη 2024-5 αναμένεται να φτάσει τα 185 δισεκατομμύρια δολάρια (Solanki , 2017).

Εικόνα 4. Εργαζόμενες σε εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας της Ινδίας. Πηγή: (Ranipeta, 2018)

4. ΗΠΑ

Η κλωστοϋφαντουργία στις ΗΠΑ παραμένει ένας από τους πιο σημαντικούς μεταποιητικούς τομείς και κατατάσσεται ανάμεσα στις κορυφαίες αγορές παγκοσμίως σύμφωνα με την αξία εξαγωγής (17 δισεκατομμύρια δολάρια το 2017). Στις 227.000 θέσεις εργασίας στις ΗΠΑ, η αμερικάνικη βιομηχανία είναι ένας παγκοσμίως ανταγωνιστικός κατασκευαστής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, υφαντικών πρώτων υλών, ειδών ένδυσης κ.ά. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες πλησίαζαν σχεδόν τα δύο δισεκατομμύρια δολάρια το 2016. Τα τελευταία χρόνια, οι εταιρίες έχουν επικεντρωθεί στον επαναπροσανατολισμό των επιχειρήσεών τους, στην εξεύρεση αποτελεσματικότερων διαδικασιών εργασίας, στην επένδυση σε εξειδικευμένα προϊόντα και στον έλεγχο του κόστους μέσω προηγμένων τεχνολογιών (Αnon., n.d.).

Το περσινό έτος, η συγκεκριμένη βιομηχανία προσέφερε 594.147 θέσεις εργασίας και μάλιστα η αμερικάνικη κυβέρνηση εκτίμησε ότι μια θέση εργασίας στον κλωστοϋφαντουργικό τομέα υποστηρίζει τρεις διαφορετικές θέσεις εργασίας. Οι αποστολές υφαντουργικών και ενδυμάτων ανήλθαν συνολικά στα 76,8 δισεκατομμύρια δολάρια, κάνοντας την Αμερική τον τέταρτο μεγαλύτερο εξαγωγέα παγκοσμίως, αφού εξάγει προϊόντα σε περισσότερες από 200 χώρες.

Η οικονομική συμβολή του είναι τόσο μεγάλη, που αποφάσισαν να επενδύσουν στην τεχνολογική ανάπτυξη της βιομηχανίας, κάνοντας τις ΗΠΑ πρωτοπόρες στη δημιουργία προϊόντων νέας γενιάς με ανθεκτικές ίνες, με ίνες που προσαρμόζονται στις κλιματικές συνθήκες κ.τ.λ. Πιο συγκεκριμένα, από το 2006 μέχρι το 2017, επένδυσαν 22,8 δισεκατομμύρια δολάρια σε νέες εγκαταστάσεις κι εξοπλισμό.

Επί πρόσθετα, βλέποντας την οικονομική ανάπτυξη, αφού οι εργαζόμενοι στη βιομηχανία μπόρεσαν να αποκτήσουν ιατρική περίθαλψη αλλά και σύνταξη, οι κατασκευαστές των ΗΠΑ, άνοιξαν νέες εγκαταστάσεις σε όλη την αλυσίδα κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων ανακύκλωσης αλλά και μετατροπής κλωστοϋφαντουργικών κι άλλων αποβλήτων σε ρητίνες κι άλλες υφαντουργικές χρήσεις (Απον., 2019).

Εικόνα 5. Αυτοματοποιημένη γραμμή παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στην Αμερική. Πηγή: (WHITELOCKS, 2014)

5. ΤΟΥΡΚΙΑ

Η Τουρκία παραμένει μία από τις σημαντικότερες χώρες παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών ένδυσης παγκοσμίως, ο έκτος μεγαλύτερος προμηθευτής παγκοσμίως και ο τρίτος στην Ευρώπη. Η Δημοκρατία της Τουρκίας που εκτείνεται από τη Νοτιοανατολική Ευρώπη κατά μήκος της ανατολικής χερσονήσου στη Δυτική Ασία, έχει ιστορία κλωστοϋφαντουργίας από την Οθωμανική Αυτοκρατορία (Akter & Al Mahfuz, 2018).

Στις μέρες μας, οι βιομηχανίες ένδυσης και κλωστοϋφαντουργίας είναι από τους μεγαλύτερους και καλύτερους τομείς της τούρκικης οικονομίας, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 7% του ΑΕΠ. Υπάρχουν περίπου 56.000 εταιρίες που λειτουργούν στη χώρα και απασχολούν περίπου δύο εκατομμύρια άτομα. Το 2013, η Τουρκία κατέλαβε την 8^η και 4^η θέση στην παγκόσμια παραγωγή και κατανάλωση βαμβακιού, αντίστοιχα. Επίσης, κατέλαβε την 3^η θέση στην παραγωγή βιολογικού βαμβακιού μετά την Ινδία και τη Συρία.

Η βιομηχανία στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στο βαμβάκι. Η εγχώρια παραγωγή δεν ανταποκρίνεται στη ζήτηση, γεγονός που καθιστά την Τουρκία τον τρίτο μεγαλύτερο εισαγωγέα στον κόσμο μετά την Κίνα και το Μπαγκλαντές. Τα κλωστοϋφαντουργικά είδη παράλληλα με τα είδη ένδυσης αντιπροσωπεύαν κατά προσέγγιση το 20% των συνολικών εξαγωγών κατ' όγκο, το 2013.

Αν κι οι τούρκικες εξαγωγές αυξάνονται τα τελευταία χρόνια, το μερίδιό τους στις συνολικές εξαγωγές συρρικνώνεται. Συγκεκριμένα, κατά το 2013 εξήγαγε μόνο το 65% της παραγωγής της. Αυτό φαίνεται να οφείλεται στους στενότερους εμπορικούς δεσμούς μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Κίνας κι Ινδίας.

Ωστόσο, οι παραγωγοί για να ανακτήσουν την αίγλη τους, έχουν προχωρήσει σε νέα σχέδια, καλύτερης ποιότητας προϊόντα και στοχεύουν σε πελάτες υψηλότερης κατηγορίας. Μάλιστα, η κυβέρνηση για να στηρίξει αυτή την κίνηση των παραγωγών ξεκίνησε ένα πρόγραμμα που έχει σκοπό να τους παρέχει βοήθεια στο μάρκετινγκ, στην ποιοτική αναβάθμιση και στη στρατηγική τοποθέτηση.

Η απελευθέρωση του εμπορίου, σε συνδυασμό με το διπλασιασμό των μισθών στους συγκεκριμένους κλάδους και την αύξηση της εγχώριας παραγωγής βαμβακιού, οδήγησαν στη σταδιακή μείωση του κόστους παραγωγής και κατά συνέπεια οδήγησαν στην όλο και συνεχόμενη οικονομική ανάπτυξη της χώρας (Akter & Al Mahfuz, 2018) (Anon., n.d.).

Εικόνα 6. Τομέας της κλωστοϋφαντουργίας κι ένδυσης στην Τουρκία. Πηγή: (Russell, 2017)

6. ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ

Ο τομέας της κλωστοϋφαντουργίας μαζί με τον τομέα της ένδυσης της Νότιας Κορέας διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην αρχική εκβιομηχάνιση της χώρας, αλλά στη συνέχεια εξαλείφθηκαν από άλλους τομείς όπως η αυτοκινητοβιομηχανία και η ηλεκτρονική. Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε αξιοσημείωτη μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων, καθώς η αύξηση του εγχώριου κόστους, σε συνδυασμό με την αύξηση του ανταγωνισμού από άλλες ασιατικές χώρες με πολύ χαμηλότερο κόστος, επηρέασαν αρνητικά την ικανότητα του κλάδου να ανταγωνιστεί στη διεθνή αγορά (Saheed, 2011).

Ωστόσο, παραμένει σημαντικός για τη χώρα και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων. Ο αριθμός του εργατικού δυναμικού που απασχολεί το 2013 έφτασε τις 307.032, δηλαδή προσέφερε εργασία στο 8,3% του πληθυσμού, ενώ παράλληλα τη μείωση των επιχειρήσεων, το ίδιο έτος, έφταναν τις 45.200, δηλαδή το 12,5% του μεταποιητικού κλάδου (Anon., n.d.). Επιπλέον, η επιτυχία του τομέα στις εξαγωγές, όπου υπάρχει σημαντικό πλεόνασμα, την έχει καταστήσει σημαντικό αποδέκτη ξένου συναλλάγματος (Saheed, 2011).

Μάλιστα, λόγω των μεταβαλλόμενων συνθηκών της αγοράς, η Νότια Κορέα επαναπροσανατόλισε τον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας, με την παραγωγή περισσότερων τεχνικών προϊόντων αντί των βασικών. Άλλωστε, σαν χώρα, διαθέτει μια ισχυρή βάση γνώσεων στην τεχνολογία κατασκευής κλωστοϋφαντουργικών ειδών και ενδυμάτων.

Συνεπώς, στις μέρες μας, δεδομένης της οικονομικής ανάπτυξης με την συνεχόμενη αύξηση των εξαγωγών (το 2017 σημείωσε κέρδη του ύψος των 11 δισεκατομμυρίων δολαρίων), η Νότια Κορέα κάνει νέες προσπάθειες στην άρση της υπονόμευσης του τομέα με νέα μέτρα για καλύτερα προϊόντα (Αnon., 2015) (Αnon., 2018).

Εικόνα 7. Εργαζόμενη στη γραμμή παραγωγής κλωστοϋφαντουργίας στη Νότια Κορέα. Πηγή: (Αnon., 2013)

7. ΤΑΪΠΕΗ (ΤΑΪΒΑΝ)

Η ιστορία της ανάπτυξης της κλωστοϋφαντουργίας ξεκινά το 1945. Ορίζεται ως το στάδιο ανάκαμψης (1945-51), το στάδιο παραγωγής βαμβακιού (1952-61), η επέκταση των εξαγωγών και το αναδυόμενο πεδίο εφαρμογής (1962-71), το στάδιο της ανάπτυξης (1972-1981), η ωριμότητα κι η αναβάθμιση της τεχνολογίας (1982-91) και ο μετασχηματισμός, οι εξωτερικές επενδύσεις κι η καινοτομία (1992-σήμερα) (CHIU, 2009).

Κατά το δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1980, πολλά προβλήματα όπως η έλλειψη εργατικού δυναμικού, η αύξηση των γενικών εξόδων, απαγορευτικές τιμές αγοράς γης, οι νόμοι για την προστασία του περιβάλλοντος, ανάγκασε πολλές κλωστοϋφαντουργικές εταιρίες να μεταφέρουν μέρος ή ολόκληρη την παραγωγή τους στη Νοτιοανατολική Ασία και την Κίνα, προκειμένου να παραμείνουν ανταγωνιστικά.

Ωστόσο, καθώς η νέα τεχνολογική βιομηχανία γίνεται κύριος άξονας της αναπτυσσόμενης οικονομίας στην Ταϊβάν, η κλωστοϋφαντουργία εξακολουθεί να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο μεταξύ της παραδοσιακής βιομηχανίας. Όχι μόνο έχει προσφέρει πολλές ευκαιρίες εργασίας, αλλά έχει επίσης φέρει τεράστιο όγκο εξαγωγικού πλεονάσματος. Τις τελευταίες πέντε δεκαετίες, η κλωστοϋφαντουργία δημιούργησε μια σημαντική θέση στις εξαγωγές, κερδίζοντας τεράστια έσοδα ξένου συναλλάγματος για την Ταϊβάν.

Οι εταιρίες που έμειναν στην χώρα, βλέποντας το θετικό οικονομικό αντίκτυπο, αποφάσισαν πως έπρεπε να αλλάξουν, δηλαδή οι μικρές, οικογενειακές επιχειρήσεις μετατράπηκαν σε μεσαίες ή μεγάλες επιχειρήσεις, με οικονομικά αποδοτικά μέτρα και νέες πρακτικές διαχείρισης για βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας. Αποφάσισαν επίσης, δεδομένου του γεγονότος πως δεν παράγουν βαμβάκι, μαλλί κι άλλα τέτοιου είδους προϊόντα, να αναπτύξουν τεχνικά υφάσματα, τα οποία έχουν αποδειχθεί εξαιρετικές επιλογές έναντι των φυσικών προϊόντων.

Με την εξέλιξη του τομέα καθώς και με τα νέα τεχνικά της υφάσματα, η Ταϊβάν κέρδισε μια θέση στις χώρες με τα περισσότερα έσοδα εξαγωγών, φτάνοντας το 2017 να έχει σημειώσει έσοδα του ύψους των 9 δισεκατομμυρίων δολαρίων (Αnon., n.d.).

Εικόνα 8. Lealea, ένα από τα μεγαλύτερα εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας στην Ταϊβάν. Πηγή: (Αnon., 2018)

8. ΠΑΚΙΣΤΑΝ

Η βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας στο Πακιστάν είναι η μεγαλύτερη μεταποιητική βιομηχανία στη χώρα και αναμφίβολα αποτελεί ένα σαφές παράδειγμα οικονομίας αντίστασης. Για χρόνια, αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της χώρας, καθώς παρέχει έσοδα για τη διάθεση στην εργασία και τις εξαγωγές.

Η κλωστοϋφαντουργία αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο τομέα απασχόλησης. Οι εξαγωγές προσφέρουν μεγάλη οικονομική ανάπτυξη στη χώρα, αφού συνεισφέρουν κατά 57% στα έσοδα της χώρας, κατατάσσοντας το Πακιστάν στην 8^η θέση των εξαγωγέων στην Ασία. Μάλιστα, κατά τα έτη 2017-2018, οι εξαγωγές σημείωσαν αύξηση 12,8% σε ετήσια βάση, δηλαδή σημείωσαν έσοδα 4,4 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Η συνεισφορά του τομέα είναι επίσης μεγάλη και στο ΑΕΠ, αφού φτάνει το 8,5%.

Δεδομένης της οικονομικής ανάπτυξης, τα προϊόντα που παράγει είναι άριστα ποιοτικά και δημιουργούν ανταγωνισμό με άλλες χώρες όπως το Μπαγκλαντές, η Ινδία και το Βιετνάμ.

Το μόνο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η βιομηχανία στις μέρες μας, το οποίο παρεμποδίζει και την οικονομική εξέλιξη, είναι η ενεργειακή κρίση μεγάλης κλίμακας. Η κυβέρνηση του Πακιστάν διαχειρίζεται το θέμα μέσω καθημερινών διακοπών ρεύματος, οι οποίες έχουν επηρεάσει σημαντικά τις μεταποιητικές βιομηχανίες της χώρας (Αnon., 2018).

Εικόνα 9. Εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας στο Πακιστάν. Πηγή: (Αnon., χ.χ.)

9. ΧΟΝΓΚ- ΚΟΝΓΚ

Η βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας του Χονγκ Κονγκ εξυπηρετεί όχι μόνο τους τοπικούς κατασκευαστές ενδυμάτων αλλά και εκείνους της ηπειρωτικής Κίνας και άλλες βάσεις παραγωγής υπεράκτιων προϊόντων. Αξιοποιώντας την μακρά εμπειρία στην κατασκευή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, πολλές εταιρείες του Χονγκ Κονγκ ασχολούνται επίσης και με την εμπορία τους. Η βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας του Χονγκ Κονγκ έχει τη φήμη του προμηθευτή ποιοτικά βαμμένων και τυπωμένων υφασμάτων.

Το περσινό έτος, οι μονάδες παραγωγής έφταναν τις 416, απασχολώντας κατά προσέγγιση 2.322 εργαζομένους ή το 2,6% του τοπικού εργατικού δυναμικού. Η βιομηχανία αυτή, ακόμη, αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους τομείς εξαγωγών, αφού το 2017, αντιπροσώπευε το 1,5% των συνολικών εξαγωγών του Χονγκ- Κονγκ.

Βλέποντας την μεγάλη οικονομική απήχηση των εξαγωγών τους, η οποία είχε ως αντίκτυπο την οικονομική άνθηση του Χονγκ Κονγκ, ορισμένες εταιρίες αποφάσισαν, με σκοπό να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους στη διεθνή αγορά, να συνεργαστούν με τις εγχώριες κινέζικες εταιρίες.

Μάλιστα, πέρυσι, η βιομηχανία του Χονγκ Κονγκ, συνείσφερε το 92% στις εξαγωγές τέτοιου είδους προϊόντων της Ασίας, η οποία ήταν πρώτη στην κατάταξη εξαγωγών (Αnon., 2018).

Εικόνα 10. Επίβλεψη της γραμμής παραγωγής σε εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας στο Χονγκ Κονγκ. Πηγή: (Ανοπ., 2015)

10. BIETNAM

Η βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας (μαζί με τη βιομηχανία ένδυσης) του Βιετνάμ, αναπτύσσεται ραγδαία και διαδραματίζει όλο και πιο σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας. Επομένως, η ύπαρξη κι η ανάπτυξη των επιχειρήσεων συνδυασμένες με την αποτελεσματικότητά τους έχουν μεγάλο αντίκτυπο στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη του Βιετνάμ.

Την τελευταία πενταετία, η βιομηχανία έχει σημειώσει υψηλά ποσοστά εξαγωγών, με μέσο ρυθμό ανάπτυξης περίπου 15% κατά τη διάρκεια των ετών, συνεισφέροντας προσεγγιστικά 15% στο συνολικό βαθμό εξαγωγών του Βιετνάμ. Μάλιστα, στα χρόνια της οικονομικής κρίσης, δηλαδή από το 2008 μέχρι το 2014, η χώρα αποτέλεσε τον τέταρτο μεγαλύτερο εξαγωγέα κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων.

Επιπλέον, ο τομέας απασχολεί πάνω από 1,6 εκατομμύρια άτομα που αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 12% του βιομηχανικού εργατικού δυναμικού και σχεδόν το 5% όλου του εργατικού δυναμικού της χώρας.

Τα έσοδά τους από τις εξαγωγές παράλληλα με την απασχόληση μεγάλου εργατικού δυναμικού, επιτρέπουν την επένδυσή τους στην ίδια τη βιομηχανία προσφέροντάς τους νέα μηχανήματα και τεχνικές, τα οποία εκσυγχρονίζουν την παραγωγή, την κοινωνική σταθερότητα και την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου.

Ωστόσο, η συγκεκριμένη βιομηχανία συνεχίζει να έχει αρκετούς περιορισμούς με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις του Βιετνάμ να μην να μπορούν να απολαύσουν τεράστια κέρδη. Δηλαδή, έχει παρατηρηθεί ότι τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας είναι

άνισα, οδηγώντας την παραγωγή να βασίζεται κυρίως στην επεξεργασία ενδυμάτων. Επίσης, τα προϊόντα εξαγωγής δεν διαφοροποιούνται και συνεπώς οι υποστηρικτικές βιομηχανίες δεν αναπτύσσονται επαρκώς. Ακόμη, τον τομέα αντιπροσωπεύουν κυρίως μικρές επιχειρήσεις και συνεπώς οι δεξιότητες διαχείρισης είναι περιορισμένες. Η παραγωγικότητα της εργασίας δεν είναι υψηλή, η εμπορική ικανότητα δεν συμβαδίζει με την παραγωγική ικανότητα κι οι επιχειρήσεις δεν έχουν καμία μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική.

Αν βρεθεί λύση για αυτά τα προβλήματα, η οικονομική άνθιση και η κοινωνική σταθερότητα θα φτάσουν στο ζενίθ, βελτιώνοντας αυξητικά το βιοτικό επίπεδο των Βιετναμέζων (Nhung & Thuy, 2018).

Μελετώντας λοιπόν την κάθε χώρα ξεχωριστά, απορρέει το συμπέρασμα ότι η συμβολή της βιομηχανίας της κλωστοϋφαντουργίας στην οικονομική κατάσταση κάθε χώρας είναι μεγάλη. Αρχικά, προσφέρει μεγάλο αριθμό εσόδων με αποτέλεσμα την ολοένα κι αυξανόμενη βελτιστοποίηση και ανάπτυξη της ίδιας της βιομηχανίας. Η ανάπτυξη της βιομηχανίας με τη σειρά της αυξάνει την ήδη μεγάλη ζήτηση σε ανθρώπινο δυναμικό. Η παροχή εργασίας σε μεγάλο πληθυσμό ανθρώπων οδηγεί στην ευημερία τόσο των ανθρώπων όσο και της χώρας, καθώς συμβάλλει τόσο στο καλύτερο βιοτικό επίπεδο όσο και στην κοινωνική ανάπτυξη. Τέλος, το πιο σημαντικό που παρατήρησα, είναι ότι αυτή η συμβολή φαίνεται να είναι καθολική, δηλαδή ανεξάρτητα από την οικονομική κατάσταση της χώρας, καθώς θετικά αποτελέσματα παρουσιάζονται τόσο στις αναπτυγμένες όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Εικόνα 11. Γραμμή παραγωγής σε εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας στο Βιετνάμ. Πηγή: (Αnon., 2018)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

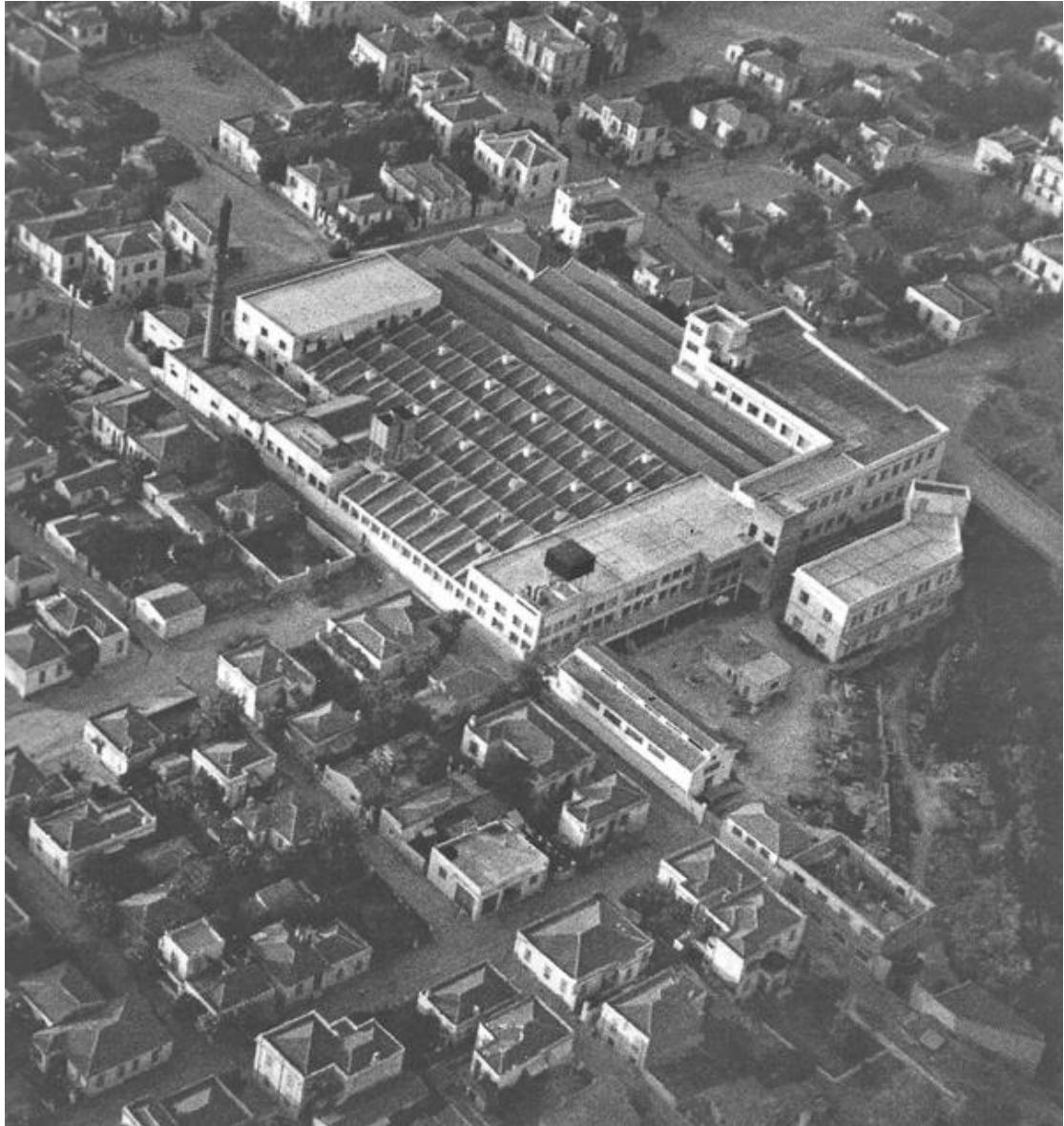
Καθώς η βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας ανθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κάνοντας την το δεύτερο εξαγωγέα παγκοσμίως και καθώς η Ελλάδα αποτελεί από τις κυρίαρχες χώρες συμβολής σε αυτή την εξαγωγή, θεώρησα σωστό να παρουσιάσω την ιστορία του συγκεκριμένου τομέα στη χώρα μας, αλλά και την επιρροή του στην εθνικής μας οικονομία .

Η ιστορία των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων της σύγχρονης Ελλάδας συνδέεται με τις πρώτες προσπάθειες εκβιομηχάνισης της χώρας το 1870, επειδή από την ίδρυσή της το 1830, αποτελούσε κυρίως μια γεωργική κι εμπορική χώρα. Μέχρι το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο τα κύρια κέντρα κλωστοϋφαντουργίας ήταν η Αθήνα, ο Πειραιάς, το Λαύριο, η Έδεσσα, η Νάουσα, η Θεσσαλονίκη, η Πάτρα κι η Ερμούπολη.

Μάλιστα, οι κλωστοϋφαντουργικές βιομηχανίες της Έδεσσας και της Νάουσας υπήρχαν από το 18^ο αιώνα, χάρη στους καταρράκτες, ενώ ο Πειραιάς κι η Θεσσαλονίκη αναπτύχθηκαν χάρη στη γεωγραφική τους θέση, ως λιμάνια και εμπορικά κέντρα μεταξύ Ευρώπης και Μέσης Ανατολής (Ntelezou, et al., 2006).

Εκείνα τα χρόνια, και συγκεκριμένα ανάμεσα στο 1880 και στο 1922, ο τομέας σημείωσε ανάπτυξη, αφού οι κυβερνήσεις επέβαλαν φόρους σε πολλά εισαγόμενα είδη, με αποτέλεσμα οι καταναλωτές να προτιμούν τα εγχώρια προϊόντα λόγω της χαμηλότερης τιμής τους. Αυτοί οι φόροι, σε συνδυασμό με την εισροή επενδυτικών κεφαλαίων από τη Μ. Ασία, έδωσαν νέα ώθηση στη κλωστοϋφαντουργία (Nikolaou, 2016).

Στη Θεσσαλονίκη, ιδρύεται το 1908 το μεγαλύτερο κλωστοϋφαντουργείο και στην αρχή παράγει κυρίως φέτζες. Το εργοστάσιο, το οποίο λεγόταν ΥΦΑΝΕΤ, αν και αρχικά απασχολούσε 100 εργαζομένους, αναπτύχθηκε τόσο πολύ, που σε κάποιο σημείο οι εργαζόμενοι ήταν πάνω από 550. Άρχισε να δημιουργεί κι άλλα αντικείμενα όπως κουβέρτες κι αποτελούσε για πάνω από 20 χρόνια, το μοναδικό προμηθευτή του Ελληνικού στρατού με προϊόντα ένδυσης. Δυστυχώς, λόγω μιας καταστροφικής φωτιάς σε συνδυασμό με μεγάλα δάνεια, δυσκολίες της αγοράς κι απεργίες, το εργοστάσιο σταμάτησε τη λειτουργία του το 1967 (Ntelezou, et al., 2006).

Εικόνα 12. Το εργοστάσιο ΥΦΑΝΕΤ τα χρόνια λειτουργίας του. Πηγή: (Κολώνας, χ.χ.)

Οι συνθήκες εργασίας εκείνα τα χρόνια στις κλωστοϋφαντουργίες ήταν θλιβερές. Το 80% των εργαζόμενων ήταν γυναίκες και παιδιά, που εργάζονταν τουλάχιστον 10 ώρες την ημέρα με το κομμάτι. Αντιμετώπιζαν σοβαρά προβλήματα υγείας από το θόρυβο του κινητήρα (προβλήματα ακοής), την έλλειψη φωτισμού (προβλήματα όρασης), τη σκόνη από τις πρώτες ύλες (προβλήματα αναπνοής), υψηλές θερμοκρασίες και υψηλό ποσοστό υγρασίας. Όλες αυτές οι δύσκολες κι ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας δυστυχώς συνοδευόντουσαν κι από πολύ χαμηλό μισθό (Ntelezou, et al., 2006).

Εικόνα 13. Γυναίκες εργαζόμενες σε εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας. Πηγή: (Ανοη., 2017)

Το 1924, υπάρχουν στην Ελλάδα 54 βιομηχανίες βάμβακος, από τις οποίες μόνο δύο λειτουργούν ως ανώνυμες εταιρίες. Οι υπόλοιπες είναι οικογενειακές επιχειρήσεις, χωρίς βέβαια να έχουν ούτε την εξειδίκευση, ούτε την επιχειρηματική οργάνωση. Παρόλα αυτά, λόγω της πλειονότητας των οικογενειακών επιχειρήσεων υπάρχει έντονος ο ανταγωνισμός.

Η ισχυρή ανάπτυξη στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας έλαβε χώρα μετά το τέλος του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου με τη δημιουργία μεγάλων μονάδων μέχρι το 1970. Η προσπάθεια για την ανάπτυξη αρχικά έγινε με την εισαγωγή νέων, εκσυγχρονισμένων μηχανών και στη συνέχεια με την δημιουργία νέων μονάδων παραγωγής κι επεξεργασίας σε διάφορες πόλεις της χώρας.

Ακολουθώντας την ανάπτυξη που είχε ήδη αρχίσει με το τέλος του εμφυλίου πολέμου, η ελληνική κλωστοϋφαντουργία σημείωσε περεταίρω ανάπτυξη καλύπτοντας πάνω από το 70% της συνολικής τοπικής κατανάλωσης κι ένα μικρό ποσοστό των εξαγωγών. Βέβαια, τα εγχώρια προϊόντα δεν μπορούσαν να ανταγωνιστούν τα ξένα, καθώς ο ελληνικός κλάδος είχε αργήσει να προσαρμοστεί στις καινούργιες συνθήκες αγοράς και δεν είχε διαθέσιμη υποδομή για επιχειρηματική εξέλιξη (π.χ. νέες μέθοδοι παραγωγής).

Λαμβάνοντας υπόψιν το σημαντικό μειονέκτημά τους έναντι των εισαγόμενων, στη διάρκεια της δεκαετίας του 1970 και του 1980, έγινε μια οργανωμένη προσπάθεια για αύξηση του ανταγωνισμού με εισαγωγή τεχνολογικά εξελιγμένου μηχανολογικού εξοπλισμού παράλληλα με επιστημονική κατάρτιση και επιχειρηματική οργάνωση, η οποία επέφερε θετικά αποτελέσματα (Νικόλαου, 2016).

Στις δεκαετίες του 1970 και 1980, μετά την ανάπτυξη, τα πρώτα προβλήματα εμφανίζονται στη βιομηχανία, σχετικά με τη ζήτηση της αγοράς, αφού αλλάζουν οι

συνήθειες των καταναλωτών. Πλέον, οι καταναλωτές δεν αγοράζουν υφάσματα για να φτιάξουν ρούχα, αλλά προτιμούν να τα αγοράζουν έτοιμα (Αnon., 2004).

Ωστόσο, το βαρύ πλήγμα για την ελληνική κλωστοϋφαντουργία ήρθε το 1995, όταν ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου υιοθέτησε μια νέα συμφωνία για την απελευθέρωση των εισαγωγών και γενικότερα την άρση των εμποδίων στο εμπόριο. Η κύρια αιτία της κρίσης αποτέλεσε αδιαμφισβήτητα ο κλιμακωτός διεθνής ανταγωνισμός. Υπήρξε μείωση των εξαγωγών (οι οποίες απορροφούν ένα σημαντικό μέρος της εγχώριας παραγωγής) με ταυτόχρονη αύξηση των εισαγωγών, κυρίως από τις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου το κόστος παραγωγής είναι χαμηλότερο. Δηλαδή, η ελληνική βιομηχανία βρέθηκε εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό των χωρών, που έχουν τεράστιο συγκριτικό πλεονέκτημα λόγω του χαμηλού κόστους εργασίας.

Οι παραγωγοί στην Ελλάδα, ήταν μεταξύ εκείνων που επλήγησαν περισσότερο από την απελευθέρωση του εμπορίου. Οι σημαντικές μειώσεις των εσόδων, της παραγωγής, των εξαγωγών, του μεριδίου στην αγορά, οδήγησαν πολλές επιχειρήσεις, κυρίως τις μικρές και μεσαίες, εκτός λειτουργίας. Μέχρις ότου το πρόγραμμα για την απελευθέρωση του εμπορίου ολοκληρωθεί το 2005, με την πλειονότητα των ποσοστάσεων να έχει ήδη αποδεσμευτεί, ο ανταγωνισμός εντατικοποιήθηκε περαιτέρω κι οι παραγωγοί βρήκαν τον εαυτό τους να αγωνίζονται για να επιβιώσουν κατά των εισαγωγών από χώρες με χαμηλό κόστος εργασίας (Verouli & Pavlaki, 2014).

Συνειδητοποιώντας, ότι η απελευθέρωση της αγοράς αποτελούσε πλέον μονόδρομο και δεν υπήρχε πιθανότητα άρσης της συμφωνίας, ξεκίνησε η αναζήτηση νέων τρόπων ανταγωνισμού για τη διεθνή σκηνή. Δυστυχώς όμως, λίγοι παραγωγοί αντιμετώπισαν το μεταβαλλόμενο καθεστώς αναβαθμίζοντας τα μηχανήματά τους κι αυτοματοποιώντας τη διαδικασία παραγωγής. Οι υπόλοιποι δεν βρήκαν τα απαραίτητα κεφάλαια για τη βελτίωση της παραγωγικότητας.

Επειδή λοιπόν, δεν ήταν σε θέση να ανταγωνιστούν τις χαμηλές τιμές, πολλοί αναγκάστηκαν να διακόψουν μόνιμα τις επιχειρήσεις. Άλλοι όμως μετέφεραν τις επιχειρήσεις τους σε γειτονικές χώρες, όπως π.χ. η Βουλγαρία εκμεταλλευόμενες:

- α) το χαμηλό κόστος εργασίας
- β) το ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς που τους βοήθησε να μειώσουν τα γενικά έξοδα
- γ) τους εσωτερικούς (ελληνικούς) νόμους που επιδοτούσαν επιχειρήσεις για την επέκταση των δραστηριοτήτων τους σε ξένες χώρες.

Η μεταφορά της παραγωγής είχε ως αποτέλεσμα εκτεταμένες απώλειες απασχόλησης. Πιο συγκεκριμένα, 63.000 εργαζόμενοι που απασχολούνταν στην εγχώρια αγορά το 1993, μειώθηκαν σε μόλις 31.000 μέχρι το 2002. Το 50% των κλάδων των ειδών ένδυσης έκλεισε τις δραστηριότητές του από το 1996 μέχρι το 2004. Μέχρι το 2003, απασχολούνταν 45.000 εργαζόμενοι στη γειτονική Βουλγαρία σε μονάδες παραγωγής που εξυπηρετούσαν ελληνικά συμφέροντα.

Για πολλές δεκαετίες, η συγκεκριμένη βιομηχανία αποτελούσε τον κύριο πυλώνα της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Στη δεκαετία του 1990, ο κλάδος εξήγαγε περίπου το 45% όλων των βιομηχανικών εξαγωγών της χώρας κι απασχολούσε περίπου 170.000 εργαζομένους. Το 2005, η βιομηχανία αποτελούσε το 15% του ΑΕΠ της χώρας, το 23%

των συνολικών εξαγωγικών αγαθών, το 47% των συνολικών βιομηχανικών προϊόντων, το 28% της συνολικής βιομηχανικής παραγωγής της χώρας κι απασχολούσε 120.000 εργαζομένους.

Η ανάπτυξη, βέβαια, δεν κράτησε για μεγάλο χρονικό διάστημα καθώς πολιτικοοικονομικά ζητήματα, που αφορούσαν την αδυναμία της οργάνωσης της πολιτείας να στηρίξει τον κλάδο, οι εισαγωγές προϊόντων σε χαμηλές τιμές και τα λάθη από την ίδια τη βιομηχανία οδήγησαν στην ύφεση και τη μείωση της εθνικής παραγωγής.

Για παράδειγμα, από το 2000- 2007, η συνολική φαινομενική κατανάλωση κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στην Ελλάδα μειώθηκε με ετήσιο ρυθμό της τάξεως του 2,2%, δηλαδή, σε τιμές παραγωγών, εκτιμήθηκε στα 1,6 δις ευρώ. Καίριο μέρος της εγχώριας παραγωγής απευθυνόμενο στην ελληνική αγορά, υποκαταστάθηκε από εισαγωγές, με τα εισαγόμενα προϊόντα να αυξάνονται από το 56% της συνολικής κατανάλωσης το 2000 στο 74% το 2007.

Η ανταγωνιστική θέση της κλωστοϋφαντουργίας επίσης χειροτέρευε με την διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ η βαθμιαία κατάργηση της Πολυνικής Συμφωνίας της GATT, η τελωνειακή σύνδεση της Τουρκίας και η ένταξη της Κίνας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου επέφεραν επιπλέον πλήγματα στην εξέλιξη των ροών εμπορίου της κλωστοϋφαντουργίας.

Δυστυχώς, η δυσχέρεια της οικονομικής κατάστασης της χώρας συνεχίστηκε, αφού το 2008 ξέσπασε η παγκόσμια οικονομική κρίση, επηρεάζοντας πολλές χώρες συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Το 2012 που εντάθηκε η ελλαδική οικονομική κρίση, με την είσοδο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), νέοι νόμοι και νέα δάνεια εμφανίστηκαν στην αγορά, αναγκάζοντας πολλές επιχειρήσεις να κλείσουν και πολλούς ανθρώπους να χάσουν τη δουλειά τους.

Οι κύριοι λόγοι, δηλαδή, που οδήγησαν στην ύφεση του κλάδου στη χώρα μας είναι:

- 1) Ο ανύπαρκτος στρατηγικός σχεδιασμός σε συνδυασμό με αδυναμία λήψης πρωτοβουλιών, μέτρων κι αλλαγών των θεσμικών πλαισίων που συνάδουν με τις συνθήκες που επικρατούν στο διεθνές εμπόριο και στη παγκόσμια αγορά.
- 2) Η αδυναμία υποστήριξης σταθερής και μακροπρόθεσμης πολιτικής για το βαμβάκι που καλλιεργούταν στην Ελλάδα, καθώς τα προηγούμενα χρόνια αποτελούσε σημαντικό πλεονέκτημα για την ελληνική βιομηχανία, σε βαθμό που να ήταν αρκετά ανταγωνιστικό στη διεθνή αγορά. Αποτέλεσμα ήταν η συνεχής υποβάθμιση της ποιότητάς του, τοποθετώντας συμβατικές καλλιέργειες (με υπερκατανάλωση νερού και επικίνδυνων εντομοκτόνων) που με τη σειρά της είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ανταγωνισμού.
- 3) Η κατάργηση του Οργανισμού Βάμβακος από το 2003, ο οποίος αποτελούσε σημαντικό παράγοντα στήριξης των προϊόντων. Οι αρμοδιότητες του συγκεκριμένου οργανισμού μεταφέρθηκαν στο Υπουργείο Γεωργίας, στο οποίο οι παραγωγοί αντιμετώπιζαν σημαντικές καθυστερήσεις λόγω γραφειοκρατικών διαδικασιών αλλά και των γενικότερων προβλημάτων των δημόσιων υπηρεσιών στη χώρα μας.

- 4) Η ύπαρξη δομικών προβλημάτων στις εγκαταστάσεις αλλά και σημαντικών προβλημάτων όσον αφορά τις επενδύσεις τόσο σε γενικότερο βαθμό όσο και πιο συγκεκριμένα στον τομέα των ερευνών για την ανακάλυψη καινοτόμων προϊόντων, τη συσχέτιση και σύνδεση της παραγωγής με την εκπαίδευση, τη συμμόρφωση των προϊόντων στις υπάρχουσες προδιαγραφές και τη σχέση των επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα.
- 5) Το εργατικό κόστος, αφού σε σύγκριση με γειτονικές (π.χ. Βουλγαρία) κι άλλες χώρες της ΝΑ Ασίας είναι τουλάχιστον το διπλάσιο.
- 6) Το παραεμπόριο και ο παράνομος τρόπος πώλησης των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων σε χαμηλές τιμές, προκάλεσε μεγάλα προβλήματα στις βιομηχανίες, οι οποίες έπρεπε να αντιμετωπίσουν τη συνεχή μείωση της ζήτησης.
- 7) Η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου κι η τελωνειακή σύνδεση της Τουρκίας με την Ε.Ε, το ενισχυμένο ευρώ έναντι του δολαρίου και το υψηλό εργατικό κόστος, που ανέφερα παραπάνω, οδήγησαν στο να αυξηθεί ο ανταγωνισμός από τη γειτονική Τουρκία, η οποία αποτελεί πλέον μία από τις σημαντικότερες βιομηχανίες στο χώρο της κλωστοϋφαντουργίας.

Πρωταρχικό αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν η παραίτηση των παραγωγών από την καλλιέργεια βαμβακιού, το οποίο προκάλεσε και την ολοένα κι αυξανόμενη ύφεση στον τομέα της εθνικής μας κλωστοϋφαντουργίας.

Στις μέρες μας, ειδικά από το 2014 και μετά, έχουν γίνει προσπάθειες «ανάκαμψης» της βιομηχανίας αλλά τα σημάδια για θετική εξέλιξη δεν είναι πολλά. Αρχικά, δημιουργήθηκαν νέες μονάδες παραγωγής με υπερσύγχρονο εξοπλισμό, ενώ οι περισσότερες που υπήρχαν ήδη, προέβησαν σε εκσυγχρονισμό της τεχνολογικής γραμμής παραγωγής τους.

Κατόπιν, σημειώθηκε έντονη κινητικότητα στον επιχειρηματικό τομέα κι έλαβαν χώρα συναλλαγές με εξαγορές και διάφορες συνεργασίες με σκοπό την βελτιστοποίηση της διαδικασίας παραγωγής και των τεχνικών σύγχρονου μάρκετινγκ, η οποία οδήγησε στην ισχυροποίηση της θέσης τους στην αγορά. Όλα τα παραπάνω σε συνδυασμό με την στρατηγική θέση της Ελλάδας, αποτέλεσαν σημαντικούς παράγοντες για την ενίσχυση του συγκεκριμένου τομέας της βιομηχανίας (Nikolaou, 2016).

Το 2019, σε συνεργασία των τομέων της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης με το υπουργείο Οικονομίας κι Ανάπτυξης αποφασίστηκαν νέα μέτρα για την ανάπτυξη του τομέα της κλωστοϋφαντουργίας, με πρωταρχικό στόχο την ανάδειξη του εγχώριου βαμβακιού σε στρατηγική πρώτη ύλη. Το εστιασμένο πρόγραμμα ενίσχυσης αφορούσε τη συνεργασία πολλών υπουργείων (Αγροτικής Ανάπτυξης και Ψηφιακής Πολιτικής για τις εφαρμογές της «έξυπνης» γεωργίας, καθώς και τα υπουργεία Παιδείας και Εργασίας) και αρμόδιων φορέων με σκοπό να γίνει πάλι ανταγωνιστική η βιομηχανία της Ελλάδας.

EXPORTS - detailed

(€ thousands)	01/2017	02/2017	03/2017	04/2017	05/2017	06/2017	07/2017	08/2017	09/2017	10/2017	11/2017
SILK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
COTTON	32.905,30	35.795,37	32.598,50	26.714,54	16.543,33	6.557,91	1.995,87	1.039,76	2.611,40	75.533,52	78.059,64
UTAH AND OTHER TEXTILE FIBERS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,92	0,00	0,00	0,00
NATURAL TEXTILE FIBERS	0,00	8,32	1,27	0,00	0,86	0,00	6,69	0,62	0,01	0,00	1,36
SYNTHETIC FIBRES	361,41	365,29	437,64	383,21	218,80	180,90	269,19	340,08	261,07	102,74	5,48
MAN-MADE FIBRES AND WASTE	2,61	2,53	19,18	167,99	100,31	3,82	0,21	53,47	46,11	87,27	86,82
WOOL AND OTHER ANIMAL HAIR	60,72	33,40	54,70	0,00	68,13	96,72	7,73	89,47	135,94	177,14	219,68
USED CLOTHING ETC	224,66	252,95	261,85	223,05	310,12	325,16	337,30	324,22	370,09	431,77	371,83
Textile raw material	33.554,70	36.457,86	33.373,14	27.488,78	17.241,55	7.164,50	2.616,99	1.850,52	3.424,70	76.332,43	78.744,80
TEXTILE YARN	5.410,58	4.868,54	6.694,86	5.264,10	5.708,23	5.709,98	4.304,83	2.292,74	4.714,66	4.472,96	4.138,94
COTTON FABRIC	1.103,68	965,82	931,61	896,09	1.072,61	989,11	917,22	524,54	832,58	781,17	1.070,79
FABRICS FROM MAN-MADE TEXTILE MATERIAL	6.409,25	7.179,17	8.492,09	6.027,44	7.321,63	8.328,14	8.112,40	4.877,72	7.432,15	8.176,06	5.905,58
OTHER FABRICS	504,37	250,25	168,21	158,74	226,18	382,98	467,99	441,84	189,77	195,25	181,30
KNITTED OR CROCHETED FABRICS	7.023,96	6.933,94	9.574,41	7.771,99	9.087,32	9.049,26	9.294,58	5.981,61	8.849,57	8.632,07	8.687,73
TULLE, LACE, EMBROIDERY, ETC	959,15	1.491,59	1.317,95	1.273,48	1.199,58	1.450,29	1.315,27	551,28	1.210,57	1.274,34	1.396,89
SPECIAL YARNS AND FIBERS AND RELATED PRODUCTS	8.705,54	12.224,59	15.343,87	12.874,33	14.673,55	12.750,00	14.799,41	9.113,73	9.358,52	10.031,72	7.173,97
READY-MADE PRODUCTS FROM TEXTILE FIBRES	2.690,76	3.139,19	3.906,33	3.481,66	3.295,44	2.879,82	3.601,43	1.985,23	3.832,49	3.311,76	4.296,06
FLOOR COVERINGS ETC	555,45	520,76	1.029,56	1.283,62	990,96	936,63	906,18	217,08	824,35	1.083,77	1.261,00
Processed textile products	33.362,74	37.573,85	47.538,89	39.031,53	43.575,47	42.476,21	43.719,28	25.985,77	37.244,65	37.959,09	34.112,27
TOTAL (textile-raw material and products)	66.917,43	74.031,71	80.912,03	66.520,31	60.817,02	49.640,72	46.336,26	27.836,29	40.669,35	114.291,52	112.857,07

Εικόνα 14. Οι εξαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων της Ελλάδας σε ευρώ το έτος 2017. Πηγή: (Bodmer-Altura, 2018)

Σήμερα, ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας συνεισφέρει κατά 12% στις ελληνικές εξαγωγές, που ανέρχονται στα 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Η περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα, όπως καταλαβαίνουμε, θα παρέχει οικονομική στήριξη τόσο στην ίδια τη χώρα όσο και στο ανθρώπινο εργατικό δυναμικό, το οποίο έχει πληγεί άμεσα από την οικονομική κρίση που μαστίζει την Ελλάδα εδώ και χρόνια (Anon., 2019).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ ΚΑΙ Η ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Όπως είδαμε στην εικόνα 14, τα έσοδα της Ελλάδας από την εξαγωγή βαμβακιού ήταν τα περισσότερα από κάθε άλλο είδος, φτάνοντας μάλιστα το έτος 2017, το ύψος των 278.149 ευρώ. Θεώρησα λοιπόν σωστό, να αναλύσω τόσο το βαμβάκι σαν είδος αλλά και να εστιάσω στην καλλιέργειά του στην Ελλάδα, η οποία φαίνεται πως το χρησιμοποιεί κατά κόρον ως πρώτη ύλη στη βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας.

1. ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ ΣΑΝ ΕΙΔΟΣ

Η πρώτη αναφορά στο βαμβάκι χρονολογείται από το 1650 π.Χ κι ήταν ο Πλίνιος, ο οποίος έδωσε την πρώτη λεπτομερή περιγραφή του φυτού καθώς και το όνομά του (gossyrium), το οποίο χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα.

Στην Ευρώπη το βαμβάκι εισήχθη στα τέλη του μεσαίωνα, αλλά μέχρι το 1753 και τη βιομηχανική επανάσταση, η παραγωγή, η χρήση και η ανάπτυξή του ήταν σχεδόν μηδαμινή.

Με την έλευση και την ανακάλυψη νέων τεχνολογιών όπως η εκκοκκιστική μηχανή του Αμερικανού Eli Whitney, η κατανάλωση βαμβακιού αυξήθηκε στην Αγγλία και η παραγωγή άνθισε στις νότιες πολιτείες των ΗΠΑ.

Οι αποδόσεις αυξήθηκαν σημαντικά στις ΗΠΑ κατά τα μέσα του 1930 λόγω αυξημένης χρήσης λιπασμάτων και βελτιώσεις στη μηχανοποίηση και η κατανάλωση βαμβακιού αυξανόταν ετησίως κατά 2,8% μετά το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Μέχρι το 1980, το βαμβάκι αντιπροσώπευε πάνω από το 80% της κατανάλωσης κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων. Κατά τον 20^ο αιώνα, η παραγωγή κι η κατανάλωση βαμβακιού αυξήθηκε ακόμη περισσότερο (Anon., n.d.).

Το βαμβάκι σα φυτό είναι αρκετά απαιτητικό σε υψηλές θερμοκρασίες. Υπάρχουν τέσσερα καλλιεργήσιμα είδη, το αδρότριχο, το ποώδες, το βαρβαδεινό και το δενδρώδες. Το πρώτο είναι αυτό που καλλιεργείται σε πάνω από το 90% της παραγωγής παγκοσμίως. Είναι πολυετές αλλά στην Ελλάδα καλλιεργείται ως μονοετές γιατί δεν επιβιώνει σε κρύο χειμώνα. Οι ίνες που παράγει φτάνουν τα 45 χιλιοστάμετρα μήκος και χαρακτηριστικό του είναι το χνούδι που περικλείει τα σπόρια του. Τα άνθη του είναι λευκά όταν ανοίξουν αλλά στην πορεία αλλάζουν χρώμα και γίνονται κόκκινα ή μοβ. Είναι βαμβάκι υψηλής ποιότητας με μεγάλη αντοχή, ελαστικότητα, πολύ καλή στιλπνότητα και ομοιομορφία (Anon., n.d.).

Αυτά τα τέσσερα καλλιεργήσιμα είδη, όμως ανήκουν σε μία από τις δύο ευρύτερες κατηγορίες, το οργανικό και το γενετικά τροποποιημένο βαμβάκι.

Στην πρώτη κατηγορία, ανήκει το βαμβάκι που παράγεται από συμβατικές ποικιλίες και χωρίς η χρησιμοποίηση συνθετικών αγροχημικών, όπως ανόργανων λιπασμάτων και εντομοκτόνων. Το 2007 παράχθηκαν 265.000 μπάλες οργανικού βαμβακιού σε 24 χώρες, με την τάση παραγωγής να είναι σταθερά αυξητική από χρόνο σε χρόνο.

Στη δεύτερη, ανήκει το βαμβάκι που δημιουργήθηκε με στόχο τη μείωση της χρησιμοποίησης εντομοκτόνων στην καλλιέργεια. Το γενετικά τροποποιημένο βαμβάκι είναι ανθεκτικό στο glyphosate, που είναι ένα ζιζανιοκτόνο ευρέος φάσματος. Από πλευράς καλλιεργουμένων εκτάσεων 250 εκατ. στρέμματα ή περίπου το 69% της συνολικής παγκόσμιας έκτασης, καλλιεργήθηκαν με ποικιλίες βαμβακιού γενετικά τροποποιημένες το 2011.

Πρώτη χώρα στον κόσμο στην καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένου βαμβακιού είναι η Ινδία (106 εκατ. στρέμματα ή το 88% της συνολικής της έκτασης) και ακολουθούν οι ΗΠΑ (40 εκατ. στρέμματα), η Κίνα (39 εκατ. στρέμματα) και το Πακιστάν (26 εκατ. στρέμματα). Ποικιλίες βαμβακιού γενετικά τροποποιημένες καλλιεργούνται, επίσης, στην Αυστραλία, την Αργεντινή, τη Μιανμάρ, την Μπουρκίνα Φάσο, τη Βραζιλία, το Μεξικό, την Κολομβία, τη νότια Αφρική και την Κόστα Ρίκα. Σύμφωνα με μια μελέτη που έγινε στην Ινδία και διήρκεσε αρκετά χρόνια, η καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένου βαμβακιού, αύξησε τις αποδόσεις και το κέρδος και βελτίωσε το επίπεδο ζωής των μικρών παραγωγών.

Όπως ανέφερα παραπάνω, είναι πολύ απαιτητικό. Το καταλληλότερο κλίμα για τη σωστή ανάπτυξη του είναι μέτρια ζέστη και κρύα άνοιξη, συχνές βροχοπτώσεις όχι μεγάλης έντασης, όχι παγετός ή χαλάζι, δροσερό φθινόπωρο χωρίς πολλές βροχές και ζέστη, υγρό καλοκαίρι. Δυνατές σε ένταση βροχές μπορούν να καταστρέψουν τις ίνες του φυτού. Τα κατάλληλα εδάφη θεωρούνται αυτά που είναι αμμοπηλώδη με αρκετή ποσότητα αργίλου, οργανικές ουσίες και λίγο άζωτο και φώσφορο. Η απόδοση σε παραγωγή δεν επηρεάζεται εάν το χωράφι φυτεύεται για πολλά χρόνια. Στην Ελλάδα για παράδειγμα λόγω έλλειψης μεγάλων εκτάσεων καλλιεργείται στο ίδιο χωράφι για πολλά χρόνια και πολλές φορές.

Επειδή το βαμβάκι είναι αρκετά ευαίσθητο φυτό η καταπολέμηση των ζιζανίων είναι αρκετά δύσκολη και η ύπαρξη τους μπορεί να μειώσει αισθητά την παραγωγή. Ο πολλαπλασιασμός του βαμβακιού γίνεται με σπορά αφού πρώτα τα σπόρια υποστούν ειδική επεξεργασία και αφαιρεθούν οι διάφορες ίνες που τα περιβάλλουν. Έτσι ο σπόρος κυλά ευκολότερα στις μηχανές σποράς και διευκολύνει την απορρόφηση της υγρασίας του εδάφους.

Στην Ελλάδα η καλύτερη εποχή για τη σπορά είναι από τις αρχές Απριλίου έως τα μέσα Μαΐου. Το όψιμο βαμβάκι σπέρνεται στις βόρειες περιοχές και το πρώιμο στις νότιες. Η θερμοκρασία κατά τη σπορά πρέπει να είναι γύρω στους 15 βαθμούς καθώς χαμηλότερες θερμοκρασίες καθυστερούν το φύτρωμα και οι σπόροι μπορεί να εμφανίσουν μύκητες. Το βαμβάκι δεν εξαντλεί το έδαφος από τα θρεπτικά του στοιχεία. Παρ' όλα αυτά μερικές φορές χρειάζεται λίπανση με άζωτο/υά λιπάσματα. Η λίπανση με διάφορα άλλα λιπάσματα δεν έχει δώσει καλύτερα αποτελέσματα στην παραγωγή. Όταν χρειαστεί

πότισμα τότε αυτό είναι καλό να γίνεται με τη μέθοδο της τεχνητής βροχής, δηλαδή ράντισμα όλου του φυτού.

Για να ωριμάσει το βαμβάκι πρέπει να περάσουν περίπου 2 μήνες από τη σπορά. Η συλλογή του γίνεται με ειδικές μηχανές, που είναι πιο σύνηθες ή με το χέρι που είναι πιο δαπανηρό και επίπονο αλλά το βαμβάκι είναι πιο καθαρό και έτσι έχει και καλλίτερη τιμή στο εμπόριο. Μετά τη συγκομιδή το βαμβάκι μεταφέρεται σε ειδικούς χώρους που λέγονται εκκοκκιστήρια. Εκεί γίνεται ο αποχωρισμός των ινών από το σπόρο. Ο χρόνος που γίνεται η εκκόκκιση είναι περίπου 3 μήνες μετά τη συλλογή. Τα περισσότερα εκκοκκιστήρια διαθέτουν μηχανισμούς που απομακρύνουν τα διάφορα ξένα σώματα όπως χώμα, φύλλα, σπόρους καθώς και την περιττή υγρασία. Μετά από τις διαδικασίες αυτές τα βαμβάκια, καθαρά πλέον, συσκευάζονται σε μεγάλες μπάλες ή τετράγωνες παλέτες, δένονται, καταγράφεται η ποιότητα και προωθούνται στο εμπόριο (Αnon., n.d.) (Avgoulas, 2014).

2. Η ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ

Παγκοσμίως, η καλλιεργούμενη έκταση βαμβακιού, αυξημένη τα τελευταία χρόνια, ανέρχεται σε 370-400 εκατομμύρια στρέμματα (37-40 εκατ. εκτάρια) και η παραγωγή σε εκκοκκισμένο βαμβάκι υπολογίζεται κάθε χρόνο σε περίπου 25 εκατ. τόνους ή 110 εκατ. μπάλες (1 μπάλα = 226,8 κιλά ή 500 pounds). Η παραγωγή σε σύσπορο βαμβάκι είναι περίπου τριπλάσια. Η παγκόσμια μέση στρεμματική απόδοση σε εκκοκκισμένο βαμβάκι είναι 60-65 κιλά και σε σύσπορο 180-195 κιλά.

Οι δέκα κυριότερες χώρες παραγωγής βαμβακιού στον κόσμο είναι η Κίνα, η Ινδία, οι ΗΠΑ, το Πακιστάν, η Βραζιλία, το Ουζμπεκιστάν, η Τουρκία, η Αυστραλία, το Τουρκμενιστάν και η Αργεντινή. Οι πέντε σπουδαιότερες εξαγωγικές χώρες είναι οι ΗΠΑ, η Ινδία, η Βραζιλία, η Αυστραλία και το Ουζμπεκιστάν, ενώ οι κυριότερες χώρες εισαγωγής βαμβακιού είναι η Κορέα, η Ταϊβάν, η Ρωσία και η Ιαπωνία.

Το παγκόσμιο εξαγωγικό εμπόριο του βαμβακιού φτάνει κάθε χρόνο τα 12 δισ. δολάρια, από τα οποία 5 δισ. δολάρια προέρχονται από τις ΗΠΑ και 2 δισ. δολάρια από τις χώρες της Αφρικής. Στο πλαίσιο του παγκόσμιου εμπορίου βαμβακιού διακινούνται κάθε χρόνο 8,0-10 εκατ. τόνοι, με κύρια χώρα, που καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τις συνολικές ποσότητες, την Κίνα. Κατά την περίοδο 2013-14 στο παγκόσμιο εμπόριο βαμβακιού διακινήθηκαν 8,5 εκατ. τόνοι, 1 εκατομμύριο τόνοι λιγότεροι από την προηγούμενη περίοδο, εξαιτίας των μειωμένων εισαγωγών της Κίνας, που, ειρήσθω εν παρόδω, είναι η μεγαλύτερη παραγωγός, αλλά και η μεγαλύτερη σε εισαγωγές βαμβακιού χώρα στον κόσμο. Να σημειωθεί, ακόμα, ότι τα παγκόσμια αποθέματα βαμβακιού κινούνται κάθε χρόνο σε ποσότητες 18-20 εκατ. τόνων, με το 60% της ποσότητας αυτής να το κατέχει η Κίνα.

Η καλλιέργεια είναι πλήρως εκμηχανισμένη στην Αμερική, την Ευρώπη και την Αυστραλία, ενώ στην Ασία, σε ένα ποσοστό, έχει προχωρήσει η εκμηχάνιση, σε μεγάλο ποσοστό όμως οι καλλιεργητικές εργασίες, συμπεριλαμβανομένης και της συγκομιδής, γίνονται με το χέρι. Στην Αφρική και γενικά στις αναπτυσσόμενες χώρες, στο συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό των καλλιεργούμενων εκτάσεων, οι καλλιεργητικές φροντίδες στο σύνολό τους γίνονται χειρωνακτικά, συμπεριλαμβανομένης και της συγκομιδής. Το τελευταίο, που συμβάλλει αποφασιστικά στο υψηλότερο κόστος παραγωγής του βαμβακιού, αντισταθμίζεται εν μέρει από την υψηλότερη ποιότητα του προϊόντος, αφού το βαμβάκι που συγκομίζεται με το χέρι είναι πολύ πιο καθαρό (μικρότερο ποσοστό ξένων υλών) (Ανγούλας, 2014).

Πίνακας 1. Παγκόσμια παραγωγή βαμβακιού σε χιλιάδες μετρικούς τόνους τα έτη 2017-2018. Πηγή: (Shahbandeh, 2018)

	Παραγωγή βαμβακιού σε χιλιάδες μετρικούς τόνους
Ινδία	6205
Κίνα	5987
ΗΠΑ	4555
Βραζιλία	1894
Πακιστάν	1785
Αυστραλία	1045
Τουρκία	871
Ουζμπεκιστάν	838
Τουρκμενιστάν	296
Μπουρκίνα Φάσο	158

Πίνακας 2. Παγκόσμια εξαγωγή βαμβακιού σε χιλιάδες μπάλες τα έτη 2017-18. Πηγή: (Shahbandeh, 2018)

	Εξαγωγή βαμβακιού σε χιλιάδες μπάλες (218kg)
ΗΠΑ	3450
Ινδία	1128
Βραζιλία	909
Αυστραλία	852
Μάλι	283
Μπουρκίνα Φάσο	250
Μπενίν	218
Ουζμπεκιστάν	196
Τουρκμενιστάν	152

3. Η ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα, η βαμβακοκαλλιέργεια είναι μία από τις κυριότερες αροτραίες καλλιέργειες. Επειδή καλλιεργείται σε μεγάλο βαθμό, πάνω από 8% των συνολικών καλλιεργειών, αποτελεί και το βασικό παραγωγό βαμβακιού της ΕΕ, αντιπροσωπεύοντας πάνω από το 80% της ευρωπαϊκής παραγωγής. Η Θεσσαλία, η Μακεδονία, η Θράκη κι η Ηπειρωτική Ελλάδα είναι οι κυρίαρχες περιοχές παραγωγής βαμβακιού.

Όπως ανέφερα και παραπάνω, στη χώρα μας φυτεύεται κυρίως από την 1^η Μαρτίου έως τις 15 Απριλίου κι ο κύκλος ζωής των καλλιεργειών είναι συνήθως 170 με 210 ημέρες, ανάλογα με την ποικιλία του βαμβακιού και τις καιρικές συνθήκες. Η συγκομιδή συνήθως συμβαίνει από την 1^η Οκτωβρίου έως τις 30 Νοεμβρίου και το μεγαλύτερο μέρος της συγκομιδής πραγματοποιείται από μηχανές.

Η παραγωγή βαμβακιού της Ελλάδας τη σεζόν 2017-2018 εκτιμάται σε 1,24 εκατομμύρια μπάλες των 480 lb (1 lb = 218 kg), αυξημένες κατά 20% από την προηγούμενη, λόγω των ευνοϊκών καιρικών συνθηκών κατά τη συγκομιδή και των αποδόσεων κυρίως στη Θεσσαλία και στη Μακεδονία.

Η έκταση βαμβακιού τη σεζόν 2017-2018 επίσης αυξήθηκε κατά 9,5%, καταγράφοντας 230.000 εκτάρια, σε βάρος του σιταριού και του καλαμποκιού. Η σεζόν 2018-2019 επίσης αναμένεται να είναι καλή, με αύξηση της παραγωγής κατά 4,3%.

Παρόλη την εγχώρια παραγωγή, δυστυχώς η προσφορά εκκοκκισμένου βαμβακιού είναι κατακερματισμένη, δεδομένου ότι ακόμη κι οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις καλύπτουν μόνο ένα μικρό μέρος της. Οι περισσότερες επιχειρήσεις, εμπλέκονται σε έντονη εξαγωγική δραστηριότητα, πουλώντας τα προϊόντα τους σε ξένες αγορές. Τα προϊόντα τους εκτός από κλωστοϋφαντουργικά αφορούν και την παραγωγή πετρελαίου ή βαμβακελαίου (πάνω από 55%).

Από τα παραπάνω καταλαβαίνουμε ότι η Ελλάδα αποτελεί σημαντικό εξαγωγέα. Αναλόγως βέβαια τη σοδειά οι εξαγωγές αυξομειώνονται αναλόγως με αντιστρόφως ανάλογη αυξομείωση στις εισαγωγές (USDA, 2018).

Εικόνα 15. Το είδος του βαμβακιού. Πηγή: (Ανγούλας, 2015)

Εικόνα 16. Συγκομιδή βαμβακιού. Πηγή: (Ανοπ., 2016)

4. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

Καθώς ήδη από την προϊστορική εποχή και κατά το πέρασμα των χρόνων το βαμβάκι ήταν ευρέως γνωστό και καλλιεργήσιμο. Καθώς η καλλιεργούμενη έκτασή του στην Ελλάδα κατά το 1930 είχε ήδη φτάσει τα 220.000 στρέμματα, προκειμένου να γίνει συστηματική κι επιστημονική μελέτη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων επέκτασης κι εκσυγχρονισμού, ιδρύεται το 1931 ο Οργανισμός Βάμβακος (Avgoulas, 2014).

Ο Οργανισμός Βάμβακος λειτουργούσε σαν αυτόνομη υπηρεσία υπό την ηγεσία του υπουργού Γεωργίας και συμμετείχε στη διαμόρφωση των αποφάσεων χάραξης της αγροτικής πολιτικής που αφορά το βαμβάκι, εισηγούμενος κάθε φορά τις τεκμηριωμένες προτάσεις του.

Ήταν μια απόλυτα αποκεντρωμένη υπηρεσία, διαθέτοντας γραφεία σε όλες τις βαμβακοπαραγωγικές περιοχές της χώρας κι ανταποκρινόταν πλήρως και επιτυχώς στις θεσμοθετημένες αρμοδιότητές του. Πέρα όμως απ' όλα αυτά, δραστηριοποιούταν και στους τομείς υποστήριξης της βιομηχανίας, παρέχοντας συμβουλές καλύτερης κι οικονομικότερης λειτουργίας των βιομηχανιών, και χορηγώντας τα σήματα ποιότητας των προϊόντων τους, μέσω πιστοποιήσεων που παρείχαν τα εργαστήριά του στη Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα.

Δηλαδή, βασική του λειτουργία ήταν να βοηθήσει τους αγρότες αλλά και τους κλωστοϋφαντουργούς να βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων τους, έτσι ώστε να μην υπάρχει ανησυχία για την τύχη του προϊόντος, λόγω των διάφορων προβλημάτων και των αλλαγών φιλοσοφίας από την ΕΕ, σχετικά με τις ενισχύσεις.

Παρέχοντας τους λοιπόν, τη στήριξη αλλά και τη γνώση για να συνειδητοποιήσουν ότι πρέπει να μειώσουν το κόστολόγιο της παραγωγής τους, ώθησε τόσο την καλλιέργειά τους όσο και τα εισοδήματά τους, σε υψηλότερο επίπεδο (Lalla & Bardas, n.d.).

Η δράση του σαν αυτόνομος οργανισμός διήρκεσε μέχρι το 2003, όπου ο τότε υπουργός Γεωργίας, κ. Δρυς υπέγραψε το Προεδρικό Διάταγμα για την κατάργηση του Οργανισμού Βάμβακος. Το έργο που επιτελούσε μέχρι εκείνη τη μέρα ο Οργανισμός Βάμβακος σε ό,τι αφορά την υποστήριξη του προϊόντος βαμβάκι, μεταφέρεται στο Υπουργείο Γεωργίας και στα εποπτευόμενα απ' αυτό νομικά πρόσωπα.

Ειδικότερα, οι ενισχύσεις των βαμβακοπαραγωγών μεταφέρονται στην ευθύνη του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., η έρευνα για το προϊόν ανατίθεται στο ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. και η εκπαίδευση και κατάρτιση στον Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. «ΔΗΜΗΤΡΑ» (Αnon., 2003).

Συμπερασματικά, το βαμβάκι κι η καλλιέργειά του τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε εγχώριο επίπεδο έχει βοηθήσει ειδικά στο παρελθόν την εξέλιξη και την άνθιση της κλωστοϋφαντουργίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ-Η ΕΤΑΙΡΙΑ «ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ»

Όπως όλοι γνωρίζουμε, η Ελλάδα είναι μία κατά βάση αγροτική χώρα με στρατηγική θέση, τα οποία την έχουν βοηθήσει ανά τα χρόνια να αναπτυχθεί και να εξελιχθεί οικονομικά. Επί πρόσθετα, όπως ανέλυσα στα προηγούμενα κεφάλαια η βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας έχει μια μεγάλη ιστορία στη χώρα μας, βοηθώντας της τόσο στο παρελθόν όσο και στη σημερινή εποχή να αναπτυχθεί αλλά και να διατηρηθεί ακόμη και στα χρόνια της οικονομικής κρίσης.

Κατοικώντας στη Θεσσαλία, η οποία είναι καθαρά αγροτική περιοχή και παράγει κατά κόρον βαμβάκι, θέλησα να διερευνήσω περαιτέρω το ρόλο της κλωστοϋφαντουργίας εφόσον η πρώτη ύλη παρέχεται στο μέγιστο βαθμό. Άλλωστε, όπως είδαμε στο ακριβώς προηγούμενο κεφάλαιο η Θεσσαλία αποτελεί και το μέγιστο παράγοντα παροχής βαμβακιού στην Ευρώπη.

Εκτός από τα παραπάνω, η ύπαρξη του εργοστασίου «Επίλεκτος» αποτέλεσε κινητήριο παράγοντα για μένα, καθώς είναι από τα παλαιότερα και τα σημαντικότερα εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας τόσο στην περιοχή μου όσο και στην υπόλοιπη Ελλάδα, αφού υπάρχουν παραρτήματα και σε άλλες πόλεις. Αποφάσισα λοιπόν να αναλύσω και να περιγράψω την ιστορία, τον τρόπο και τη συνολική λειτουργία του και κατά πόσο συνέβαλε στην οικονομική άνθιση της συγκεκριμένης περιοχής.

Εικόνα 17. Η μπροστινή πρόσοψη του εργοστασίου "Επίλεκτος" στα Φάρσαλα, Θεσσαλία. Πηγή: (Ανοη., 2019)

1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Η εταιρία ιδρύθηκε από τέσσερα αδέρφια, τους Χρήστο, Χαράλαμπο, Ηλία, Μιχάλη και Ιωάννη Δοντά το 1970 ξεκινώντας με μια μονάδα παραγωγής βαμβακονημάτων στα Φάρσαλα, τα οποία βρίσκονται στην κεντρική Θεσσαλία. Το 1979, πραγματοποιήθηκε η κατασκευή του πρώτου εκκοκκιστηρίου, την οποία ακολούθησε η κατασκευή του δεύτερου το 1985. Το τρίτο και το τέταρτο δημιουργήθηκαν το 1992 και το 1994, αντίστοιχα.

Από το 1970 μέχρι το 2000, η ανάπτυξη και η δυναμικότητά της ήταν τέτοια που κατέταξαν την εταιρία μεταξύ των μεγαλύτερων και πλέον κερδοφόρων επιχειρήσεων κλωστοϋφαντουργίας της Ελλάδας. Από το 2000 μέχρι σήμερα, η εταιρία έχει επιδείξει ταχείς ρυθμούς ανάπτυξης, οι οποίοι έχουν ισχυροποιήσει ολοένα και περισσότερο την παρουσία της στην αγορά και της έχουν προσδώσει τη θέση του μεγαλύτερου εγχώριου επενδυτή στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας.

Επίσης, τις ίδιες χρονιές, η εταιρία έκανε και σημαντικές αλλαγές τόσο σε τεχνολογικό εξοπλισμό όσο και σε επίπεδο κατάρτισης και γνώσεων για να συμβαδίσει με τα παγκόσμια δεδομένα της κλωστοϋφαντουργικής βιομηχανίας. Συγκεκριμένα, από το 2001 γινόταν συνεχής εκσυγχρονισμό των εκκοκκιστηρίων του εργοστασίου (Ανοη., 2008).

Εικόνα 18. Η γεωγραφική έκταση του εργοστασίου "Επίλεκτος" στα Φάρσαλα, Θεσσαλία. Πηγή: (Ανοπ., 2008)

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ- ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Το αντικείμενο εργασιών της εταιρίας περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, από την εκκόκκιση έως την τελική επεξεργασία και πώληση παντός είδους νημάτων. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρία ασχολείται με την εκκόκκιση σύσπορου βαμβακιού και με την παραγωγή, βαφή και εξευγενισμό νημάτων. Μάλιστα, η παραγωγή νημάτων αποτελεί τη βασική δραστηριότητα της επιχείρησης και αφορά κατά 70 - 75% νήματα πεννιέ και το υπόλοιπο νήματα καρντέ.

Η εκκόκκιση γίνεται με επιλεγμένες ποικιλίες και ποιότητες σύσπορου, τις οποίες ελέγχει πλήρως η επιχείρηση προκειμένου να επιτευχθεί το επιθυμητό επίπεδο ποιότητας της παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων.

Στα προϊόντα της εταιρείας περιλαμβάνονται εκκοκκισμένο βαμβάκι, νήματα βαμβακερά εκρού, πεννιέ-καρντέ, χρωματιστά, γκαζέ-μερσεριζέ, υποπροϊόντα εκκοκκίσεως και νηματοποιήσεως βάμβακος κ.α. Πιο συγκεκριμένα, τα προϊόντα της εταιρίας χωρίζονται σε δύο κατηγορίες : α) εκκοκκισμένο βαμβάκι, νήματα, βαφές φασόν και β) επεξεργασμένα υποπροϊόντα.

Στην πρώτη κατηγορία όλα τα νήματα είναι βαμβακερά 100% εκρού όλων των τίτλων από Ne 10/1 έως Ne 60/1, μονόκλωνα, δίκλωνα και πολύκλωνα, σε ποιότητες Πεννιέ, Καρντέ και Compact (χαμηλό Hairness), πλεκτικής και υφαντικής. Τα βαμμένα νήματα

περιλαμβάνουν βαμβακερά 100%, ακρυλικά και σύμμεικτα (ακρυλικό, μαλλί, νάιλον, βισκόζη), μονόκλινα και πολύκλινα και βαμβακερά 100% γκαζέ μερσεριζέ, γκαζέ, μερσεριζέ. Στις βαφές φασόν πάλι βάφονται βαμβακερά, ακρυλικά, και σύμμεικτα.

Στη δεύτερη κατηγορία, περιλαμβάνονται τα προϊόντα εκκοκκίσεως (μούτζ- σποράκι εκκοκκιστηρίου, σπόρος βάμβακος, επεξεργασμένα προϊόντα GINA) και τα προϊόντα νηματοποίησης (φύρα σκούπας καρντέ, φύρα στουπί, λαναρία β καρντέ, φύρα πεννιέ) βαμβακιού (Ανοπ., 2008).

Εικόνα 19. Εκκοκκισμένο βαμβάκι σε δέματα. Πηγή: (Ανοπ., 2008)

Εικόνα 20. Νήματα βαμβακερά σε κώνους. Πηγή: (Ανοπ., 2008)

Εικόνα 21. Νήματα βαμμένα σε τσλέςδες και κώνους. Πηγή: (Ανοη., 2008)

3. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ι. Γήπεδα- κτιριακές εγκαταστάσεις

Τα ακίνητα της εταιρίας αποτελούνται από το σύνολο γηπέδων - κτιριακών εγκαταστάσεων των τεσσάρων παραγωγικών της μονάδων, οι οποίες είναι εγκατεστημένες στα Φάρσαλα, τη Λιβαδειά, την Αμφίκλεια και στη Μεγάλη Βρύση Λαμίας. Αξίζει να σημειωθεί πως η παραγωγική δυνατότητα του συνόλου των κλωστηρίων νημάτων της εταιρίας ανέρχεται τους 12.650 τόνους ετησίως. Αναλυτικότερα, το εργοστάσιο των Φαρσάλων, το οποίο αποτελεί την κυρίαρχη παραγωγική μονάδα της εταιρίας, είναι εγκατεστημένο σε ιδιόκτητο οικόπεδο 281,797 στρεμμάτων με συνολική στεγασμένη επιφάνεια 84.931 τ.μ. και αναπτύσσεται σε 5 χωριστές μονάδες.

Εικόνα 22. Τα γήπεδα- κτιριακές εγκαταστάσεις του εργοστασίου "Επίλεκτος" στα Φάρσαλα, Θεσσαλία. Πηγή: (Ανοη., 2008)

ii. Μηχανολογικός εξοπλισμός

Οι 5 ξεχωριστές μονάδες έχουν ως εξής:

- Κτιριακό συγκρότημα εκκοκκιστηρίου και αποθηκών. Περιλαμβάνει δύο μηχανοστάσια, αποθήκες σύσπορου βάμβακος, αποθήκες βαμβακόσπορου, αποθήκες δεμάτων εκκοκκισμένου βάμβακος, υπόστεγα, συγκρότημα επεξεργασίας των υποπροϊόντων εκκοκκιστηρίου καθώς και συγκρότημα καύσης των στερεών απορριμμάτων του εκκοκκιστηρίου. Οι εγκαταστάσεις του λειτουργούν από το 1980, ενώ η τελευταία επέκτασή του περατώθηκε το Σεπτέμβριο του 2000. Όλες οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν έκταση 24.030 m². Η ετήσια δυναμικότητά του είναι 23.000 τόνοι εκκόκκισης βαμβακιού και η εγκατεστημένη του ισχύς ανέρχεται σε 6.480 KW.
- Α' Κλωστήριο πεννιέ-καρντέ. Λειτουργεί από το 1972 και εκσυγχρονίστηκε το 1999 και το 2000 και διαθέτει 18.768 αδράχτια. Η ετήσια δυναμικότητα του είναι 3.600 τόνοι παραγόμενου νήματος και η εγκατεστημένη του ισχύς είναι 3.784,22 KW.

- Β' Κλωστήριο πεννιέ. Λειτουργεί από το 1986 και διαθέτει 25.920 αδράχτια. Η ετήσια δυναμικότητά του είναι 3.300 τόνοι νήματος και η εγκατεστημένη του ισχύς είναι 2.960,72 KW.
- Γ' Κλωστήριο πεννιέ. Λειτουργεί από το 1992 και διαθέτει 23.712 αδράχτια. Η ετήσια δυναμικότητά του είναι 2.200 τόνοι νήματος και η εγκατεστημένη του ισχύς είναι 3.141,22 KW.
- Δ' Κλωστήριο πεννιέ-καρντέ. Λειτουργεί από τον Απρίλιο του 1996 και διαθέτει 24.192 αδράχτια. Η ετήσια δυναμικότητά του είναι 3.400 τόνοι νήματος και η εγκατεστημένη του ισχύς είναι 4.582 KW.
- Συγκρότημα στριπτηρίου. Αποτελείται από 20 στριπτήρια. Υπάρχει η δυνατότητα παραγωγής δίκλωνων και πολύκλωνων νημάτων.

Το εργοστάσιο διαθέτει ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης ποιοτικών και παραγωγικών δεδομένων σε πραγματικό χρόνο (USTER EXPERT, LOEPFE MILL MASTER), καθώς και ειδικά εξοπλισμένα εργαστήρια ποιοτικού ελέγχου για την παρακολούθηση και βελτιστοποίηση των προϊόντων σε όλες τις φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας. Τα εργαστήρια αυτά χρησιμοποιούνται και ως χώροι εξέλιξης και πιστοποίησης νέων προϊόντων και μεθόδων παραγωγής.

Σημειώνεται ότι η Εταιρία έχει πιστοποιηθεί κατά ISO 9000 (1996) και κατά ISO 14000 (2000) (Αnon., 2008).

Εικόνα 23. Τα κλωστήρια του εργοστασίου Φαρσάλων. Πηγή: (Αnon., 2008)

Εικόνα 24. Το εκκοκκιστήριο του εργοστασίου στα Φάρσαλα. Πηγή: (Ανοπ., 2008)

Εικόνα 25. Κλωστήρια του εργοστασίου στα Φάρσαλα. Πηγή: (Ανοπ., 2008)

Εικόνα 26. Κλωστήρια του εργοστασίου στα Φάρσαλα. Πηγή: (Ανοπ., 2008)

Εικόνα 27. Κλωστήρια του εργοστασίου στα Φάρσαλα. Πηγή: (Ανοπ., 2008)

Εικόνα 28. Μηχάνημα επεξεργασίας νημάτων του εργοστασίου στα Φάρσαλα. Πηγή: (Ανοπ., 2008)

4. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Από την αρχή της λειτουργίας του, το εργοστάσιο απασχολούσε πολυπληθές εργατικό δυναμικό, από το οποίο το μεγαλύτερο μέρος προερχόταν από τη πόλη των Φαρσάλων ή τα διπλανά χωριά. Στήριζε δηλαδή έτσι, πολλά νοικοκυριά στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλίας.

Πιο συγκεκριμένα, το 2011 δούλευαν στο εργοστάσιο 321 άτομα, από τα οποία τα 78 ήταν στο διοικητικό και τα υπόλοιπα 243 στο εργατοτεχνικό τομέα. Τα άτομα προέρχονται από διαφορετικές κοινωνικές τάξεις κι εκπαιδευτικά υπόβαθρα. Τα περισσότερα άτομα (189) έχουν μια μέση εκπαίδευση, ενώ 13 άτομα έχουν στην κατοχή τους και μεταπτυχιακό (Ανοπ., 2008).

Πίνακας 3. Σύνολο προσωπικού του εργοστασίου Φαρσάλων το έτος 2011. Πηγή: (Αnon., 2008).

Αριθμός προσωπικού	
Διοικητικό	78
Εργατοτεχνικό	243
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	321

Πίνακας 4. Το εκπαιδευτικό υπόβαθρο των εργαζομένων στο εργοστάσιο των Φαρσάλων. Πηγή: (Αnon., 2008).

Μέσος αριθμός προσωπικού	
Μεταπτυχιακό	13
Ανώτατη εκπαίδευση	10
Ανώτερη εκπαίδευση	11
Μέση εκπαίδευση	189
Κατώτερη εκπαίδευση	98
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	321

Εικόνα 29. Εργαζόμενος στα κλωστήρια των Φαρσάλων. Πηγή: (Αnon., 2008).

5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Από το 1979, όπου κατασκευάστηκε το πρώτο εκκοκκιστήριο, μέχρι το 1995, η εταιρία παρουσίασε σημαντική οικονομική ανάπτυξη, γεγονός που κατέταξε τον «Επίλεκτο» ανάμεσα στις πιο ισχυρές κλωστοϋφαντουργίες της Ελλάδας (Αnon., 2008).

Το 1995, όπως ανέφερα και σε προηγούμενα κεφάλαια, η ελληνική κλωστοϋφαντουργία ζημιώθηκε σε μεγάλο βαθμό όταν ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου υιοθέτησε μια νέα συμφωνία για την απελευθέρωση των εισαγωγών και την άρση των εμποδίων στο

εμπόριο. Ουσιαστικά η βιομηχανία βρέθηκε εκτεθειμένη σε ένα ανταγωνισμό χωρών, των οποίων οι βιομηχανίες κλωστοϋφαντουργίας είχαν το καίριο πλεονέκτημα του χαμηλού κόστους εργασίας. Οι μειώσεις των εξαγωγών συνοδευόμενες από ταυτόχρονες αυξήσεις των εισαγωγών επιδείνωσαν σε μεγαλύτερο βαθμό την κατάσταση (Verouli & Pavlaki, 2014).

Ο «Επίλεκτος» τότε δέχτηκε το πρώτο σοβαρό πλήγμα στην οικονομική του κατάσταση, αλλά αποφάσισε προκειμένου να ορθοποδήσει και να έχει προοπτικές για το μέλλον, να ακολουθήσει τα νέα δεδομένα που υπήρχαν στην παγκόσμια αγορά. Γι' αυτό και προέβη σε εκσυγχρονισμό και των τεσσάρων εκκοκκιστηρίων από το 2001-2007.

Το εργοστάσιο αποτελούσε σημαντικό παράγοντα για την οικονομία των Φαρσάλων και των γύρω περιοχών καθώς απασχολούσε μεγάλο αριθμό εργατικού δυναμικού καθώς επίσης εξασφάλιζε την πρώτη ύλη του, τόνους βαμβακιού, από τους αγρότες της ίδιας περιοχής. Η οικονομική του επιρροή ήταν τεράστια με σαφείς επιδράσεις στο βιοτικό επίπεδο των ανθρώπων.

Το δεύτερο πλήγμα που δέχτηκε το εργοστάσιο ήταν η παγκόσμια οικονομική κρίση που ξέσπασε το 2008 με τη συνοδευόμενη πτώση του χρηματιστηρίου. Η εταιρία έχοντας μετοχές, αντιμετώπισε σοβαρά οικονομικά προβλήματα, πράγμα που την ανάγκασε να προχωρήσει και στην καθυστέρηση αποπληρωμής δανείων. Το εργατικό της δυναμικό τότε, απαρτιζόταν από περισσότερα από 800 άτομα.

Προκειμένου να γίνει βιώσιμη η εταιρία, αποφάσισε να μειώσει το εργατικό της δυναμικό σε πάνω από το μισό, αφού το 2011 αισίως δούλευαν στην εταιρία σχεδόν 300 άτομα. Μάλιστα, την ίδια χρονιά, έγινε από τις πρώτες επιχειρήσεις από τις πρώτες επιχειρήσεις που υπέγραψε επιχειρησιακή σύμβαση, κατόπιν των σχετικών αλλαγών στη νομοθεσία, με αποτέλεσμα οι 300 εργαζόμενοι της να υποστούν μείωση μισθών ως και 34% (Anon., 2008) (Palaiologos, 2013).

Από το 2011 μέχρι το 2018, η εταιρία έβγαινε συνεχώς ζημιωμένη με αποτέλεσμα να επικρατεί μια χαοτική κατάσταση στην περιοχή για το αν θα παραμείνει ανοιχτή ή θα τερματίσει τη λειτουργία του εργοστασίου. Οι συνολικές υποχρεώσεις της εταιρίας έφταναν τα 101 εκατομμύρια ευρώ.

Το 2019, μια νέα σελίδα ανοίχτηκε για την εταιρία καθώς μαζί με τις θυγατρικές της συμφώνησαν με τις πιστώτριες τράπεζες σε σχέδιο διάσωσης- εξυγίανσης, που προβλέπει αναδιάρθρωση των δανειακών υποχρεώσεων, αποπληρωμή τους εντός δεκαπενταετίας και νέα χρηματοδότηση με κεφάλαιο κίνησης.

Την ίδια χρονιά επίσης, η εταιρία έκανε ακόμη μια κίνηση η οποία θα αποτελέσει κλειδί για την οικονομική της ευημερία, αφού εγκρίθηκαν οι άδειες λειτουργίας του μεγαλύτερου στην Ευρώπη σταθμού βιοαερίου- βιομάζας ισχύος 5.252 MW, που θα διαχειρίζεται φυτικά και ζωικά απόβλητα και θα παράγει ηλεκτρική ενέργεια. Τα προσδοκώμενα έσοδα και κέρδη θα βοηθήσουν οικονομικά όλη την εταιρία, άρα και το εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας. Μάλιστα τα έσοδα και τα κέρδη αναμένονται να φτάσουν τα 8 και 2 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, αντίστοιχα (Anon., 2018) (Anon., 2019).

6. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ

Όπως καταλαβαίνουμε από την παραπάνω ανάλυση τόσο της συνολικής λειτουργίας του εργοστασίου όσο και της οικονομικής του κατάστασης με το πέρασμα των χρόνων, το εργοστάσιο «Επίλεκτος» επηρέασε σε μεγάλο βαθμό την οικονομία των Φαρσάλων αλλά και της ευρύτερης περιοχής.

Ειδικά στο παρελθόν, όταν το εργατικό δυναμικό απαριθμούσε πάνω από 800 άτομα, δηλαδή το 8% των κατοίκων της περιοχής, πολλά νοικοκυριά συντηρούνταν αποκλειστικά από την εργασία τους στο εργοστάσιο.

Εκτός από το δυναμικό που απασχολούσε η εταιρία στη γραμμή παραγωγής της, επειδή είχε σαν κύριο προϊόν της το βαμβάκι κι επειδή όλη η περιοχή είχε πολλούς αγρότες με καλλιέργειες, προμηθεύονταν πρώτη ύλη από αυτούς ενισχύοντας ακόμη περισσότερο την οικονομία.

Η μεγάλη επίδραση του εργοστασίου φάνηκε περισσότερο όταν με την έναρξη της οικονομικής κρίσης, πάνω από το μισό του εργατικού δυναμικού οδηγήθηκε σε απόλυση, καθώς πολλές οικογένειες ζούσαν έπειτα στα όρια της φτώχειας καθώς υπήρχε έλλειψη στην τοπική αγορά εργασίας, ειδικά με το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υπόβαθρο (η πλειονότητα είχαν μέση εκπαίδευση) (Αnon., 2008).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την έρευνα που πραγματοποιήσα μέσω της βιβλιογραφικής επισκόπησης κατέληξα στο συμπέρασμα ότι ο τομέας της κλωστοϋφαντουργίας έχει τεράστια επιρροή στην οικονομία τόσο παγκοσμίως όσο και σε κάθε χώρα που ασχολείται με αυτόν τον τομέα της βιομηχανίας.

Οι κολοσσοί της κλωστοϋφαντουργίας βγάζουν δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως και απασχολούν πολυπληθές εργατικό δυναμικό κι αυτό φυσικά, έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της οικονομίας τους.

Πιο συγκεκριμένα, η αξία της παγκόσμιας αγοράς κλωστοϋφαντουργικών ανήλθε σε 667,5 δισεκατομμύρια δολάρια το 2015, με μια αύξηση της τάξης του 1,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Την ίδια χρονιά, η Ασία (Ασία-Ειρηνικός) αντιπροσώπευε το 54,6% της παγκόσμιας αξίας της κλωστοϋφαντουργίας, ενώ η Ευρώπη το 20,6%.

Η παγκόσμια αγορά των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων αναμένεται να ανέλθει στα 842,6 δισεκατομμύρια δολάρια το 2020, αύξηση δηλαδή της τάξης του 26,2% από το 2015. Ο προβλεπόμενος ρυθμός ανάπτυξης της αγοράς για το 2020 προβλέπεται να είναι 4,8% (Lu, 2017).

Παρατηρώντας αυτά τα υπέρογκα ποσά, καταλαβαίνουμε πως τα έσοδα από τη συγκεκριμένη βιομηχανία είναι τεράστια και σίγουρα ενισχύουν την οικονομία στο σύνολό της. Συμβαίνει όμως αυτό σε κάθε χώρα, αν ληφθεί υπόψιν ότι οι χώρες που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες εξαγωγές, χωρίζονται σε αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες και κάθε χώρα συμβάλλει διαφορετικά στην παγκόσμια αγορά και στη βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας κι ένδυσης;

Η ανάλυση των 10 κυρίαρχων χωρών (Κίνα, ΕΕ, Ινδία, ΗΠΑ, Τουρκία, Νότια Κορέα, Ταϊπέη, Πακιστάν και Χονγκ Κονγκ) σε εξαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων το 2017 ξεχωριστά, έδειξε ότι η συμβολή της βιομηχανίας της κλωστοϋφαντουργίας στην οικονομική κατάσταση κάθε χώρας είναι μεγάλη.

Αρχικά, προσφέρει μεγάλο αριθμό εσόδων με αποτέλεσμα την ολοένα κι αυξανόμενη βελτιστοποίηση και ανάπτυξη της ίδιας της βιομηχανίας. Η ανάπτυξη της βιομηχανίας με τη σειρά της αυξάνει την ήδη μεγάλη ζήτηση σε ανθρώπινο δυναμικό. Η παροχή εργασίας σε μεγάλο πληθυσμό ανθρώπων οδηγεί στην ευημερία τόσο των ανθρώπων όσο και της χώρας, καθώς συμβάλλει τόσο στο καλύτερο βιοτικό επίπεδο όσο και στην κοινωνική ανάπτυξη.

Τέλος, το πιο σημαντικό που παρατήρησα, είναι ότι αυτή η συμβολή φαίνεται να είναι καθολική, δηλαδή ανεξάρτητα από την οικονομική κατάσταση της χώρας, καθώς θετικά αποτελέσματα παρουσιάζονται τόσο στις αναπτυγμένες όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Καθώς η βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας ανθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κάνοντας την το δεύτερο εξαγωγέα παγκοσμίως και καθώς η Ελλάδα αποτελεί από τις κυρίαρχες χώρες συμβολής σε αυτή την εξαγωγή, είναι λογικό να επηρεάζεται η οικονομία της από την κλωστοϋφαντουργία.

Στο παρελθόν, και κατά την παγκόσμια ανάπτυξη του τομέα, τα εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας της Ελλάδας συνέβαλαν θετικά στην οικονομία της χώρας, αφού απασχολούσαν μεγάλο εργατικό δυναμικό σε όλη τη χώρα κι επομένως βελτίωναν το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων και κατά συνέπεια την οικονομική κατάσταση όλης της χώρας.

Δυστυχώς, αυτή η επιρροή ήταν περιορισμένη καθώς διάφορα γεγονότα διαδραματίστηκαν όπως η απελευθέρωση του παγκόσμιου εμπορίου κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, η αδυναμία πολλών επιχειρήσεων να ανταπεξέλθουν στα διεθνή δεδομένα, η παγκόσμια καθώς κι η ελληνική οικονομική κρίση που ξέσπασαν το 2008 και το 2012 αντίστοιχα.

Φυσικά, όλα τα παραπάνω έπληξαν θανάσιμα την κλωστοϋφαντουργία στη χώρας μας, η οποία με την ύφεσή της επηρέασε αρνητικά την ήδη κακή οικονομία της Ελλάδας. Όσο αφορά το μέλλον, υπάρχουν κάποιες ενδείξεις για θετική εξέλιξη αλλά δυστυχώς δεν είναι πολλές, αν δεν υπάρχει η βελτίωση της γενικότερης ελληνικής οικονομίας.

Βέβαια, μεγάλο πλεονέκτημα τόσο για την παγκόσμια όσο και για την εγχώρια κλωστοϋφαντουργία, υπήρξε η μεγάλη άνθιση και η καλλιέργεια του βαμβακιού, ειδικά κατά το παρελθόν, όπου πάνω από το 80% των βιομηχανιών το χρησιμοποιούσαν σαν πρώτη ύλη.

Ακόμη και σήμερα, που σαν πρώτη ύλη χρησιμοποιούνται πλέον οι συνθετικές ίνες, δεν είναι λίγες οι βιομηχανίες που επιμένουν στη χρήση του βαμβακιού ειδικά σε χώρες/περιοχές που είναι κατά βάση αγροτικές. Έτσι ενισχύουν περισσότερο την εθνική τους οικονομία, στηρίζοντας τους μικρούς ή/και τους μεγάλους παραγωγούς βαμβακιού στην εκάστοτε χώρα, βελτιώνοντας το βιοτικό τους επίπεδο, ειδικά σε δύσκολους καιρούς, όπου υπάρχει μια γενικευμένη οικονομική κρίση.

Εφόσον η Ελλάδα ανήκει στις παραπάνω χώρες, δηλαδή είναι μια κατά το πλείστο γεωργική χώρα κι επειδή μεγάλωσα στη Θεσσαλία που είναι μια από τις πιο σημαντικές γεωργικές περιοχές, θέλησα να μελετήσω περαιτέρω το εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας που υπάρχει στα Φάρσαλα και κατά πόσο αυτό επηρέασε την τοπική οικονομία.

Το εργοστάσιο «Επίλεκτος» λοιπόν, ξεκίνησε τη λειτουργία του πρώτου εκκοκκιστηρίου το 1979 και είναι εγκατεστημένο σε ιδιόκτητο οικόπεδο 281,797 στρεμμάτων με συνολική στεγασμένη επιφάνεια 84.931 τ.μ. και αναπτύσσεται σε 5 χωριστές μονάδες.

Υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας της Θεσσαλίας αλλά και της Ελλάδας και απασχολούσε πάνω από 800 άτομα. Η θετική επιρροή του στην οικονομική κατάσταση της τοπικής κοινωνίας ήταν εμφανής καθώς όχι μόνο παρείχε θέσεις εργασίας στο ίδιο το εργοστάσιο, αλλά συνεργαζόταν και με τους τοπικούς παραγωγούς για την εξασφάλιση της πρώτης του ύλης, δηλαδή του βαμβακιού.

Ωστόσο, είναι λογικό, η οικονομική κρίση να επηρεάσει και το παρόν εργοστάσιο, αναγκάζοντάς το να απολύσει εργατικό δυναμικό και να το οδηγήσει στα όρια της κατάρρευσης, οξύνοντας την ήδη κακή οικονομική κατάσταση των κατοίκων της τριγύρω περιοχής.

Σήμερα, είμαστε αισιόδοξοι όχι μόνο για τη συνέχιση της λειτουργίας του αλλά και για την ανάπτυξη του καθώς η εταιρία αποφάσισε να ασχοληθεί με εναλλακτικές λύσεις (μονάδα βιοαερίου-βιομάζας), οι οποίες θα αποφέρουν τεράστια έσοδα και θα διανεμηθούν και στο εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας, έτσι ώστε να καταστεί και πάλι βιώσιμο (Anon., χ.χ.)(Nikolaou, 2016) (Anon., 2008) (Verouli & Pavlaki , 2014).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Hobsbawm, E., χ.χ. *The Age of Revolution: Europe 1789-1848*. s.l.:Weidenfeld & Nicolson Ltd..

Shahbandeh, M., 2018. *statista*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.statista.com/statistics/263055/cotton-production-worldwide-by-top-countries/>

[Πρόσβαση 30 June 2019].

WHITELOCKS, S., 2014. *Mail online*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.dailymail.co.uk/femail/article-2599120/Made-U-S-A-Americas-surviving-textile-factories-captured-mesmerizing-scenes-photo-series.html>

[Πρόσβαση 16 May 2019].

Akter, A. & Al Mahfuz, M. A., 2018. *TextileToday*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.textiletoday.com.bd/overview-turkish-textiles-clothing-industry/>

[Πρόσβαση 19 May 2018].

Anon., 2003. *agrotypos.gr*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <http://www.agrotypos.gr/index.asp?mod=articles&id=1967>

[Πρόσβαση 29 June 2019].

Anon., 2004. *ΕΛΙΝΑΥΕ*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.cossa.pv.it/wp2017/wp-content/uploads/2017/08/14_GR-textile-.pdf

[Πρόσβαση 25 June 2019].

Anon., 2008. *STIAFILCO- ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <http://www.stiafilco.com/gr/company.asp>

[Πρόσβαση 24 June 2019].

Anon., 2013. *VIR*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.vir.com.vn/vn-textile-and-apparel-post-strong-skorean-growth-21313.html>

[Πρόσβαση 16 May 2019].

Anon., 2014. *World Trade Organization*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds267_e.htm

[Πρόσβαση 13 May 2019].

Anon., 2015. *FashionatingWorld*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.fashionatingworld.com/new1-2/hong-kong-grows-as-ideal-global-sourcing-destination>

[Πρόσβαση 18 May 2019].

Anon., 2015. *Top Markets Report*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: https://www.trade.gov/topmarkets/pdf/Textiles_South_Korea.pdf

[Πρόσβαση 20 May 2019].

Anon., 2016. *Asian Review*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://asia.nikkei.com/Business/China-textile-exports-fall-for-first-time-in-6-years>
[Πρόσβαση 15 May 2019].

Anon., 2016. *Leftview.gr*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://www.leftview.gr/2016/07/04/%CE%BC-%CE%BC%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B1%CF%81%CE%B7%CF%83%CF%83%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%B3%CE%AE-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B5%CF%8D%CE%B8%CF%85/>
[Πρόσβαση 29 June 2019].

Anon., 2017. *EUSME CENTRE*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://www.eusmecentre.org.cn/>
[Πρόσβαση 18 May 2019].

Anon., 2017. *industriALL*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://news.industriall-europe.eu/Article/134>
[Πρόσβαση 5 May 2019].

Anon., 2017. *newsbeast*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.newsbeast.gr/greece/arthro/3083991/i-proti-epanastasis-ergatrimon-stin-ellada-egine-to-1892>
[Πρόσβαση 2 June 2019].

Anon., 2018. *HKTD RESEARCH*. [Ηλεκτρονικό]
Available at:
file:///C:/Users/%CF%80%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CF%83%CE%B9%CE%BF/Downloads/hktdc_1X09YWC0_en.pdf
[Πρόσβαση 24 May 2019].

Anon., 2018. *INQUIRER.NET*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://business.inquirer.net/253351/textile-industry-vietnam-expects-high-growth-rate>
[Πρόσβαση 18 May 2019].

Anon., 2018. *Statista*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.statista.com/statistics/263055/cotton-production-worldwide-by-top-countries/>
[Πρόσβαση 13 5 2019].

Anon., 2018. *Taiwantrade.com*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.taiwantrade.com/news/major-taiwan-textile-firm-plans-1st-overseas-plant-in-indonesia-with-the-growth-of-textile-industry-in-indonesia-1260101.html#>
[Πρόσβαση 17 May 2019].

Anon., 2018. *THE NATION*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://nation.com.pk/03-Jun-2018/textile-industry-in-pakistan-an-open-example-of-resistance-economy>
[Πρόσβαση 21 May 2019].

Anon., 2018. *Μικρομέτοχος*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.mikrometoxos.gr/syrriknose-tis-zimies-tis-i-epilektos-klostoyfantourgia-kata-tin-oikonomiki-chrisi-2017-2018/>

[Πρόσβαση 22 June 2019].

Anon., 2019. *in.gr*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.in.gr/2019/04/12/economy/oikonomikes-eidiseis/pitsiorlas-gia-tin-oikonomia-o-tomeas-tis-klostoyfantourgias-apotelei-alytida-aksias/>

[Πρόσβαση 16 June 2019].

Anon., 2019. *NCTO-NATIONAL COUNCIL OF TEXTILE ORGANIZATIONS*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <http://www.ncto.org/facts-figures/us-textile-industry/>

[Πρόσβαση 19 May 2018].

Anon., 2019. *thessaliaeconomy.gr*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <http://www.thessaliaeconomy.gr/blog/viomixania/gyrizei-selida-i-farsalini-epilektos>

[Πρόσβαση 20 June 2019].

Anon., 2019. *Σοφοκλέους In*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.sofokleousin.gr/se-troxia-eksygiansis-i-epilektos>

[Πρόσβαση 22 June 2019].

Anon., χ.χ. *cottonschool.com*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <http://www.thecottonschool.com/World%20Cotton%20Economy.pdf>

[Πρόσβαση 30 June 2019].

Anon., χ.χ. *FIBRE2FASHION.COM*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.fibre2fashion.com/market-intelligence/countryprofile/turkey-textile-industry-overview/>

[Πρόσβαση 19 May 2019].

Anon., χ.χ. *FIBRE2FASHION.COM*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.fibre2fashion.com/market-intelligence/countryprofile/korea-textile-industry-overview/>

[Πρόσβαση 20 May 2019].

Anon., χ.χ. *FIBRE2FASHION.COM*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.fibre2fashion.com/industry-article/3052/taiwan-textile-hub-in-asia-pacific-region>

[Πρόσβαση 21 May 2019].

Anon., χ.χ. *INVEST IN EU*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <http://www.investineu.com/content/textile-industry-european-union>

[Πρόσβαση 18 May 2019].

Anon., χ.χ. *Reference*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.reference.com/home-garden/difference-between-cotton-linen-40242bc2265acaef>

[Πρόσβαση 12 5 2019].

Anon., χ.χ. *SELECTUSA*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.selectusa.gov/textiles-industry-united-states>
[Πρόσβαση 19 May 2019].

Anon., χ.χ. *Wikipedia*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Cotton#cite_note-93
[Πρόσβαση 13 May 2019].

Anon., χ.χ. *Wikipedia*. [Ηλεκτρονικό]
Available at:
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CE%B1%CE%BC%CE%B2%CE%AC%CE%BA%CE%B9>
[Πρόσβαση 29 June 2019].

Avgoulas, C., 2014. *paragogi*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://www.paragogi.net/2354/vamvaki-polytimo-kai-anantikatastato>
[Πρόσβαση 29 June 2019].

Avgoulas, C., 2015. *ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.pemptousia.gr/2015/01/i-simasia-ton-proionton-tou-vamvakiou/>
[Πρόσβαση 29 June 2019].

Bellis, M., 2017. *ThoughtCo.*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.thoughtco.com/the-cotton-gin-and-eli-whitney-1992683>
[Πρόσβαση 11 5 2019].

Bodmer-Altura, V. F., 2018. *Textile Future*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://textile-future.com/archives/7604>
[Πρόσβαση 18 May 2019].

CHIU, L.-I. C., 2009. Industrial Policy and Structural Change in Taiwan's Textile and Garment Industry. *Journal of Contemporary Asia*, November, 39(4), pp. 512-529.

Hammond, J. & Hammond, B., χ.χ. *The skilled labourer 1760-1832*. s.l.:LONGMANS, GREEN AND CO.

Lakwete, A., 2003. *Inventing the Cotton Gin: Machine and Myth in Antebellum America*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press.

Lalla, N. & Bardas, C., χ.χ. *gaiapedia.gr*. [Ηλεκτρονικό]
Available at:
<http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/images/d/d9/%CE%97%CE%B2%CE%B1%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%AD%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%84%>
[Πρόσβαση 29 June 2019].

Lu, S., 2017. *FASH455 Global Apparel & Textile Trade and Sourcing*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://shenglufashion.com/2017/06/06/market-size-of-the-global-textile-and-apparel-industry-2015-to-2020/>
[Πρόσβαση 16 June 2019].

Murray, C., 2006. *Murder in Samarkand – A British Ambassador's Controversial Defiance of Tyranny in the War on Terror*. s.l.:s.n.

- Nayak, R. & Padhye, R., 2015. Global scenario of apparel manufacturing. Στο: *Garment Manufacturing Technology*. s.l.:Woodhead Publishing.
- Nhung, T. T. B. & Thuy, . T. T. P., 2018. VIETNAM'S TEXTILE AND GARMENT INDUSTRY: AN OVERVIEW. *Business & IT*, February.
- Nikolaou, A., 2016. *Technological Institute of Crete*. [Ηλεκτρονικό]
Available at:
<https://apothesis.lib.teicrete.gr/bitstream/handle/11713/8005/NikolaouAlexandros2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
[Πρόσβαση 17 June 2019].
- Ntelezou, K., Sarantopoulos , . K., Halkiadaki , M. & Psaridis , K., 2006. *DUT- DEPARTMENT OF NURSING*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: http://www.cossa.pv.it/wp2017/wp-content/uploads/2017/08/14_GR-textile-.pdf
[Πρόσβαση 17 June 2019].
- Palaiologos, I., 2013. *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.kathimerini.gr/492649/article/oikonomia/epixeirhseis/metoxoi---ergazomenoi-ths-epilektos-dinoyn-maxh-gia-na-krathsoyn-zwntanh-thn-teleytaia-megalh-klwstoufantoyrgikh-epixeirhsh>
[Πρόσβαση 21 June 2019].
- Pearce & Fred, 2004. A Salty Hell. Στο: *Keepers of the spring*. s.l.:Island Press, pp. 109-122.
- Perrin, L. M., 2001. Resisting Reproduction: Reconsidering Slave Contraception in the Old South. *Journal of American Studies*, 35(2), pp. 255-274.
- Prakash, O., 2006. Empire, Mughal.. Στο: *History of World Trade since 1450*. s.l.:s.n., pp. 237-240.
- Prasannan, P., 2011. *Why Europe grew rich and Asia did not: Global Economic Divergence: 1600-1850*.. s.l.:Cambridge University press.
- Ranipeta, S. S., 2018. *The news minute*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <https://www.thenewsminute.com/article/how-making-india-becoming-unviable-tiruppur-s-garment-industry-91232>
[Πρόσβαση 8 May 2019].
- Roe & Wickham, J., 1916. *English and American Tool Builders*. New Haven, Connecticut: Yale University Press.
- Ruane, J., 2017. *COTTON SPINNING*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: <http://www.cottonspinning.com/grow/plantingcottonseeds.html>
[Πρόσβαση 12 5 2019].
- Russell, M., 2017. *just-style*. [Ηλεκτρονικό]
Available at: https://www.just-style.com/news/turkey-denim-giant-taypa-investing-800m-in-north-africa_id132075.aspx
[Πρόσβαση 16 May 2019].
- Saheed, H., 2011. *ResearchGate*. [Ηλεκτρονικό]
Available at:

<https://www.researchgate.net/publication/298160632> Prospects for the textile and clothing industry in South Korea

[Πρόσβαση 20 May 2019].

Sajib, R. και συν., 2011. *Southeast University*. [Ηλεκτρονικό]

Available at:

https://www.academia.edu/6833098/Role_of_Textile_Industry_in_the_Economic_Development_of_Bangladesh_and_Prospects_of_Textile_Sector

[Πρόσβαση 14 May 2019].

Sajn, N., 2019. *EPRS- European Parliamentary Research Service*. [Ηλεκτρονικό]

Available at:

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633143/EPRS_BRI\(2019\)633143_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633143/EPRS_BRI(2019)633143_EN.pdf)

[Πρόσβαση 19 May 2019].

Shahbandeh, M., 2018. *statista*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: <https://www.statista.com/statistics/191895/leading-cotton-exporting-countries/>

[Πρόσβαση 30 June 2019].

Shen, D., 2008. What's Happening in China's Textile and Clothing Industries?. *Clothing & Textiles Research Journal*, July, pp. 203-222.

Solanki, D. P., 2017. A role of textile industry in Indian economy. *National Journal of Advanced Research*, September, 3(3), pp. 60-65.

Stegg, W., 2001. The textile and clothing industry in the EU. *Enterprise papers*, Τόμος 2.

United States Congress, O. ο. T. A., 1987. *The U.S. textile and apparel industry : a revolution in progress : special report..* s.l.:s.n.

USDA, 2018. *USDA FOREIGN AGRICULTURAL SERVICE*. [Ηλεκτρονικό]

Available at:

https://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Cotton%20and%20Products%20Annual_Rome_Greece_3-29-2018.pdf

[Πρόσβαση 29 June 2019].

Verouli, I. & Pavlaki, A., 2014. *TU PIREUS*. [Ηλεκτρονικό]

Available at: http://www.cossa.pv.it/wp2017/wp-content/uploads/2017/08/14_GR-textile-.pdf

[Πρόσβαση 25 June 2019].

Werner, S., 2001. *The textile and clothing industry in the EU*. 2nd επιμ. Brussels: Enterprise Papers.

Williamson, J. G. & Clingingsmith, D., 2005. *Harvard University*. [Ηλεκτρονικό]

Available at:

<https://www.tcd.ie/Economics/staff/orourke/Istanbul/JGWGEHNIndianDeind.pdf>

[Πρόσβαση 15 May 2019].

Κολώνας, Β., χ.χ. *Θεσσαλονίκη 1912-2012, Η Αρχιτεκτονική μιας Εκατονταετίας*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Παγκόσμια παραγωγή βαμβακιού σε χιλιάδες μετρικούς τόνους τα έτη 2017-2018. Πηγή: (Shahbandeh, 2018)	34
Πίνακας 2. Παγκόσμια εξαγωγή βαμβακιού σε χιλιάδες μπάλες τα έτη 2017-18. Πηγή: (Shahbandeh, 2018)	34
Πίνακας 3. Σύνολο προσωπικού του εργοστασίου Φαρσάλων το έτος 2011. Πηγή: (Αnon., 2008).	47
Πίνακας 4. Το εκπαιδευτικό υπόβαθρο των εργαζομένων στο εργοστάσιο των Φαρσάλων. Πηγή: (Αnon., 2008).	47

2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1. Παγκόσμια εξαγωγή προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας (σε δισεκατομμύρια δολάρια) το 2017. Πηγή: https://www.statista.com/statistics/236397/value-of-the-leading-global-textile-exporters-by-country/	9
Εικόνα 2. Η βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας στην Κίνα. Πηγή: (Αnon., 2016) ...	12
Εικόνα 3. Εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας στην Νοτιοανατολική Ευρώπη. Πηγή: (Αnon., 2017).....	14
Εικόνα 4. Εργαζόμενες σε εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας της Ινδίας. Πηγή: (Ranipeta, 2018)	15
Εικόνα 5. Αυτοματοποιημένη γραμμή παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στην Αμερική. Πηγή: (WHITELOCKS, 2014)	16
Εικόνα 6. Τομέας της κλωστοϋφαντουργίας κι ένδυσης στην Τουρκία. Πηγή: (Russell, 2017)	18
Εικόνα 7. Εργαζόμενη στη γραμμή παραγωγής κλωστοϋφαντουργίας στη Νότια Κορέα. Πηγή: (Αnon., 2013).....	19
Εικόνα 8. Lealea, ένα από τα μεγαλύτερα εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας στην Ταιβάν. Πηγή: (Αnon., 2018)	20
Εικόνα 9. Εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας στο Πακιστάν. Πηγή: (Αnon., χ.χ.)	21
Εικόνα 10. Επίβλεψη της γραμμής παραγωγής σε εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας στο Χονγκ Κονγκ. Πηγή: (Αnon., 2015)	22
Εικόνα 11. Γραμμή παραγωγής σε εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας στο Βιετνάμ. Πηγή: (Αnon., 2018)	23
Εικόνα 12. Το εργοστάσιο ΥΦΑΝΕΤ τα χρόνια λειτουργίας του. Πηγή: (Κολώνας, χ.χ.)	25
Εικόνα 13. Γυναίκες εργαζόμενες σε εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας. Πηγή: (Αnon., 2017)	26

Εικόνα 14. Οι εξαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων της Ελλάδας σε ευρώ το έτος 2017. Πηγή: (Bodmer-Altura, 2018).....	30
Εικόνα 15. Το είδος του βαμβακιού. Πηγή: (Avgoulas, 2015).....	36
Εικόνα 16. Συγκομιδή βαμβακιού. Πηγή: (Anon., 2016).....	36